

DOMOLJUB

Izkaža venk štetek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulice št. 2. Hroščolna, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Inserati se sprejemajo po sedmih cenah: Enostopna petivrstna (šestina „Domoljuba“) širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Školski promet poštno-hranilniškega urada št. 824.797.

Štev. 17.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1907.

Leto XX.

Na noge!

Pred kratkim so poslali češki škofje za vse štiri škofije na Češkem skupni pastirski list, v katerem govorijo jasne besede o novi volivni pravici. Navedemo tu le nekaj resnic iz tega krasnega lista, resnic, ki naj bi odmevale tudi pri nas od sela do sela, od hiše do hiše, zlasti zdaj tik pred volitvijo. — „Vaša volivna pravica vam naklada volivno dolžnost: 1. voliti; 2. tudi dobro voliti.

Prva dolžnost vsakega volivca je izvrševanje pravice, t. j. glasovanje. Kdor ima pravico glasu, ta naj se ne odtegne glasovanju! Nihče naj ne reče: „Kaj, saj moj glas ne bo odločil.“ Tudi en sam glas je večkrat odločilnega pomena. Ne daj se nikdar odvrniti od glasovanja. Ne zmeni se za prigovarjanje, zapeljevanje in zapreke, ampak pridi o pravem času na volišče in izpolni svojo sveto dolžnost! Pa ni zadosti, da volilec samo glasuje, temveč zahteva se, da tudi dobro glasuje in to je njegova druga dolžnost. . . Pazite zato, kako mislijo, kako živijo in kako ravnajo tisti, ki se potegujejo za vaše glasove. Nikdar in nikjer ne smete voliti človeka, ki je katolik samo po

imenu, ki se ne briga za božje in cerkvene zapovedi, ki nikoli ali redkokdaj pride k sv. maši ter ne izpolnjuje svojih krščanskih dolžnosti, ki podpira cerkvi sovražne liste, ki morda zaničuje sv. cerkev in njene naredbe, njene nauke in njene služabnike! Vprašajte onega, ki se vam ponuja, kakšna so njegova načela in česa se hoče držati kot vaš zastopnik, kot poslanec v državnem zboru. Vprašajte ga, ali ni on nasprotnik krščanskega nauka v šoli in ali ne zagovarja razporeke! Vprašajte ga, ali je voljan pogumno in odločno nastopiti zoper vsak poskus, da bi se rušila vdanost in ljubezen do svete vere in domovine! Ako vam na ta vprašanja ne da nobenega odgovora ali vam da tak odgovor, ki nasprotuje krščanskemu prepričanju, tega ne volite! Ako za takega glasujete, volite v svojo lastno škodo ter nosite na sebi veliko odgovornost na tem svetu in v večnosti.“

Pri nas smo toliko na boljsem, da nam ni treba kandidatov, ki se ponujajo proti S. L. S., prav nič vpraševati. Liberalna stranka ima jasno v svojem programu, ki ga mora sprejeti vsak njen kandidat, proticerkvena načela — ločitev cerkve od države in šolo brez vere. Cisto gola, sle-

parska laž je pa trditi, da n. pr. Dekleva, ali Gruden, ali Čop in Sršen ne kandidirajo na liberalno stranko. Izkuhali so vse te može v Ljubljani v Hribar-Kamovi kuhinji. Za vse dela izvrševalni odbor narodno-napredne stranke; za vse nastopajo pristni liberalci. Kako smešno se vidi, da na primer Grudna vlačijo krog idrijski liberalni trgovci in pri tem vpijejo, da je neodvisen kmet. Na ta lim nihče več ne sede. Stvar je jasna: Kdor bo oddal glas za kandidata, ki ni postavljen od S. L. S., je ali soc. demokrat, ali liberelec. Vmes ni nič.

Taki neodvisniki! Zbirajo se iz vseh vetrov in pred seboj nosijo cunj, ki je na nji zapisano: Neodvisna kmečka stranka. Če si jih pa ogledaš od blizu, pa vidiš na njihovih hrbtih, da so po večkrat puncirani liberalci; iz vsakega žepa jim moli ven blek kakega umazanega liberalnega lista; že od daleč smrdijo po liberalstvu. Nič ne dene, da se sedaj drže potuhnjeno, kakor bi bili najkrotkejši golobčki; ne moti nas, da časih kako pobožno besedo vtaknejo med svoje netečne otrobe, ki jih vežejo po shodih. Liberalci so in ostanejo.

Vsi vemo, da bi se radi oteslili gromovite obsodbe, ki tiči v očitjanju

da so proticerkvena stranka, a ne bodo se! Naši ljudje jih bodo pustili lepo doma, da bodo v svoji neodvisnosti potrjeni in da jim ne bo treba hoditi na Dunaj liberalcem škornjev snažit in pet lizat. Na svetu je že tako, da mora biti povsod nekaj zgag, menda za sorto. Ko bi ljudstvo ne bilo podučeno, ko bi nič ne bralo in se ne brigalo nič za javno življenje, bi ga bilo mogoče preslepiti. Tako je pa prazna muja, združena z nepotrebnimi troški! Po vseh krajih zboruje sijajno S. L. S. Samo v Šent-Janžu je nekaj pijanih barab onemogočilo rečno zborovanje. Vzrok: tamošnji učitelj Berce. O takih učiteljih je pisal že Domoljub in jim napovedal boj. Napoveduje ga jim iznova! Drugod povsod navdušenje, močna zavest edinosti, gotova zmaga! V par letih izgine zadnji liberalni občinski zastop na naših tleh!

Volivno gibanje.

(Nekaj podrobnosti z logaških shodov.)

1. V Gor. in Dol. Logatcu so priredili dvakrat socialni demokrati, enkrat liberalci shode; naša stranka jih ni motila, ker je v resnici svobodoljubna. A shoda naše stranke bi radi razbili, ko bi mogli. Sramota! 2. Na shodu v Gor. Logatcu se je socialni demokrat Kristan iznebil nesrečne trditve, da je gospod dr. Šušteršič kriv, da so se davki zvišali; vpeljal se je en sam nov davek na železniške karte in proti je glasoval on in vsa njegova stranka. Trdil je, da je dr. Šušteršič zakrivil, da je meja za živino iz Rumunije in Srbije zaprta, da zdaj kranjski kmet svojo živino drago prodaja, a gospoda drago meso je. Pri teh besedah sta »neodvisna« kmeta »veleučeni« Fr. Šemrov iz Jerina in pa Kobal iz Žiberi, po domače »Kavka«, tako vpila nad dr. Šušteršičem, da sta bila zelena kot kuščar in slinasta kot polž. Bog vedi kaj? 3. Gospod župan Mulley je razburjen rekel, da shod zaključiti, ker se zunaj tepo, in je tudi sam dobil sunek v nogo — stal je zraven c. kr. vladnega komisarja — in ni niti tega vedel, da v pričo vladnega komisarja nima on nobene oblasti kot župan nad shodom, pa že toliko let načeljuje občini. Res moder župan to, zato je tudi bežal s shoda, da so ga komaj noge dohajale. 4. Pri obeh shodih je bil tudi neki penzionist Vončina samo zato, da je z medklici bodril svoje liberalne backe. No, bežal je tako s shoda, da je bilo grdo. 5. Kristan je mislil, da bo v Dolenjem Logatcu bolje opravil, kot v Gor. Logatcu, zato se je potrudil z idrijskimi mokrači trdi na drugi shod, a vrgli so ga naši možje iz sobe in potem je šel kar v skok noter do trgovca Degleria. 6. V Gor. Logatcu imamo tudi kramarja-analfabeta Jurija Mrovlija. Ta je pa dejal v Lenasilevi pivnici prav lepe besede: »Najbolje bi bilo, da se farovž in cerkvenika zažgeta.« To so besede nalašč za državnega pravdnika. Še tega se nam manjka, da nam bodo prihajali v faro s požigom grozili. Kaj bi storil državni pravdnik, če bi kak pristaš S. L. S. izustil kaj podobnega? 7. Pen-

zionist Vončina je baže zapisaval tiste, ki so metali liberalce s shoda in tudi njega napodili. Če pa začne državni pravdnik proti komu postopati, mora njega, kot šuntarja, prvega prijeti. On ni imel na shodu nič iskati. — Ljudstvo logaško pa zdaj lahko vidi in spozna, za kaj se gre. Gre se za pravo svobodo, katero liberalci hočejo samo zase, a je drugim ne puste. Gre se za občni blagor, katerega so liberalci toliko časa zanemarjali, gre se za krščanstvo, katerega ta grda stranka iz dna duše sovraži.

Kranjske volitve.

V Ribnici godi se čudež:
Kandidira Anton Rudež.
Če dobi kak glas, sevé,
to se danes še ne vé.

Kandidat Starè se muja,
kmetom krepko se ponuja:
»Vsi Dolenici zame, auf!
bom odvil vam davčni šrauf!«

Oče Muley že v Logatcu
priča bil je svojmu padcu,
Grudna pa obšel je strah,
govor zgubil je na mah.

»Vsi volite le Deklevo!«
Babčev fantek to zahteva.
Notranjec se pa smeji,
Krepko z Žitnikom drži.

»Strašna naša bo blamaža,«
toži oče Žužamaža.
Z zvoncev klavirno zvoní,
Kot k pogrebu se glasi.

Škoda tebe, Ivan Cankar,
ker si sicer dober člankar,
da se boš zastonj potil
in nazadnje tinto pil!

Na Gorenjskem vreme krasno,
na planinah je vse jasno.
Kreka pika pač Sršen,
a brez žela, ni strupen.

Neče Krajna, zlata mati,
libralcem se podati;
kadar pride tak snubač,
jo odkuri urnih krač.

Malo kremžil, malo pačil,
slednjič vdati se je račil
Ivan Hribar, naš župan,
po nedolžnem žrtvovan.

Oče Hribar se omaje,
gre na agitačne vaje.
Kak pa učni je uspeh,
nam pokazal je v Zireh.

Oj Ljubljana, lepa bela,
kot nevesta razcvetela
sramežljivo zarudiš,
li še dvomiš, se bojiš?

Skleni pametno poroko,
ljudstvu sezi hrabro v roko!
V naši slogi tvoja čast
narodu bo v slavno rast!

Slovenskega kandidata za mesto Maribor
je postavil shod volivcev dne 14. t. m. v »Narodnem domu« v osebi g. Karola Tratnika, pasarja v Mariboru. Shoda se je udeležilo tudi nekaj socialdemokratov, ki pa so bili popolnoma mirni in niso glasovali. Govorilo je več govornikov, tudi delavci, ki so bili vsi za samostojnega slovenskega kandidata. Mariborski Slovenci, sedaj pa na delo za sloven-

skega kandidata! Vsak slovenski volivec v Mariboru mora oddati svoj glas za našega števnegega kandidata g. Karola Tratnika. Liberalni advokat dr. Rosina je predlagal, naj bi Slovenci volili socialisti že pri prvi volitvi, a njegov predlog je propadel.

Goriški Slovenci so postavili na posebnem shodu na predlog č. g. dr. Pavlice za mesto Gorico g. Jerneja Kopača, svečarja in posestnika za kandidata.

Za Trst okolica kandidirajo Slovenci odvetnika dr. Otokarja Rybača za državni zbor. **V puljskem okraju** so postavili Hrvati za kandidata dr. Laginjo. Ker postavijo Nemci, socialdemokrati svoje kandidate in ker je v italijanski stranki razdor, bo bržkone zmagal hrvatski kandidat. Okraj je dosedaj zastopal Italijan.

Shod v Ilirski Bistrici so priredili v nedeljo ob 2. socialni demokratije. Mozetič se je predstavil za kandidata. Udaril je parkrat po farjih, hvalil liberalce ter prebral pravila, slična »kmečke neodvisne stranke«. Po končanem govoru je predlagal neki Nino v jecajočih besedah kandidaturu. Od 50 navzočnikov je vzdignilo kakih 10 roke za Mozetiča. Babčev fantek se je oglašil k besedi ter začel jecati s tresočim glasom, da je kmečka »neodvisna stranka« slična socialno-demokratični, samo še en korak, in bodo skupaj. Zatorej najbolje, da se združijo za časa volitev. Mozetič sprejme predlog, toda le pogojno ob ožjih volitvah. Predlagal je, da naj gredo vsi navzoči na liberalni shod, ki se bo vršil ob 4. uri v Trnovem.

Shod v Trnovem. Vsi zborovalci bistriški so odšli na kraj zborovanja v Ribaničevo gostilno. Tu je govoril Arko, razkladal program »neodvisne kmečke stranke«. Govoril je zopet tu plačani agitator Babčev fantek; ravno isto, kar je čeval v Št. Petru, na Dolenjem Zemonu in v Bistrici. Govoril je razne budalosti, zabavljajl čez Žitnika, češ, da ni storil nič za te kraje. (Babčev fantek, pazi, da ne prideš v peržon. Op. por.) Pritrjevale so mu štiri liberalne devičarce, zlasti ženitna kandidatka. Predstavil se je tudi reva Deklevo, ki je udarjal čez žlindro in njihovo zastavo ter povedal čez desetkrat, da sprejme kandidaturu. (Le z veseljem jo sprejmite! Sai ste videli pri glasovanju, koliko rok se je vzdignilo za vas.) Na shodu je bilo kakih 100 ljudi, toda ne volivcev. Pri glasovanju se je vzdignilo še ne polovica rok, četudi so liberalne devičice vzdignile roke. Protiglasovati regimentni Fajdguc ni dal, dasiravno se je zahtevalo; je bržkone s svojim nosom zadišal, kakšen bi bil izid. Ste pač premalo plakatov nabili, dasiravno jih je bilo v vsaki vasi vse polno, tudi na Dolenjem Zemonu. V soboto je doživel prvo blamažo, hotel je imeti še drugo. Le naprej, za »častne« klerikalce bomo vas vse napravili, ker s svojimi nastopi le pomnožujete trume Slovenske Ljudske Stranke.

Ata Arkota je hvala izdala. Ko je dr. Šušteršič na shodu naše kmetiške zveze v Šempetru Arkota pokazal v pravi podobi, se je ata jel po »Notranicu« z velikim kravlim zvoncev hvaliti. Dr. Šušteršiča in sebe dene na vago, a Šušteršič mu je muha, sebe pa povzdiguje za največjega Notranjca. Naštevava vse šarže in cofe, ki jih zastonj opravlja in vse dobre svete, katere je kedaj komu dal. Mi dr. Šušteršiča ne bomo branili, ker bi s tem kamenje na Kras nosili, a pokazati hočemo Arkotove zasluge, o katerih se mu vedo blede. Najprvo se hvali, kako je brezplačno povzdignil notranjsko živinorejo. Res se mu jo je posrečilo tako povzdigniti, da ima sam največ dobička od nje, posebno pri plemenskih blkih, ki jih dobi poceni iz Ljubljane.

a jih v najboljši moči drago proda. Prav po ceni se hvali dalje, da je že 10 let brezplačno načelnik postojnske mlekarne. V denarjih res ni bil poplačan za mlečne zasluge, toda je sira, ki se je pod njegovim modrim vodstvom skazil, toliko spjel na svoje njive, da še nekaj časa lahko zastoni mlekarstvo v pogubo vodi. Dokler je imel on sam glavno besedo pri mlekarstvu, bi bila kmalu na kant prišla. Mleko so tedaj plačevali po 4 in pol, ko pa je drug tajnik prevzel vodstvo, ga plačujejo po 6 in pol. Ali Arko res misli, da mu bo za tako modrost še kdo plačeval? Od kmetijske podružnice postojnske pa ata molči, morebiti mu ta kaj plačuje, ko jo tako skrbno vodi, da je sod njenega škropilnega voza v Slavini, sod sam pa pri Jož. Dekleva dobro shranjen. Nekaj zasluži tudi za to, ko skrbi, da je družbino orodje tako dobro raztreseno, da ga ne more nihče rabiti. Tu so zdaj atova načelnikstva pred nami, od katerih si sam tako glorio delo. Sprejeti pa hočemo tudi vse dobre svete, ki jih je v »Notranjcu« popisal, za katere dozda še nismo vedeli; zdaj vsaj vemo, kdo je pristih napravah kriv vseh skaz, ko se je ata izdal, da je bil on zraven. Sam pravi, da je pri vodovodih in vodnjakih po Notranjskem pomagal s svojim svetom. Potem je pač gotovo, da je postojnski vodovod on skazil, ko je treba toliko hiš in drugih naprav vzdrževati, da ta mali vodovod gre. Menda je tudi on kriv, da se voda ni iz Stranj napeljala, ki bi bila brez strojev tekla in bi jo tudi vse sosednje vasi uživale. A on se je držal načela: »Postojnec je sam zase«, kdo se bo za vasi brigal? Dalje je bil tudi njegov dober svet kriv, da se je magacin pri bolnišnici podrl in ž njim: zraven stoječi zid, ko zidarskemu mojstru ni pustil kopati zadosti močnega fundamenta in zadosti debelega zidu delati. Tudi mrtvašnica na pokopališču ima shranjen njegov dober svet, ko so pri prezidavanju pokopališča mrtvašnico najprej dobro betonirali, potem pa ko je bilo to narejeno, do tal podrl in novo sezidali. Bog vé, ali je Arko za tak dober svet dobil kaj plačila, ali so mu še sedaj na dolgu. Dobri sveti so pri Arkotu še zmeraj na prodaj, zato jih Notranjecem toplo priporočamo, da bodo Arkota po njih spoznali.

Gorje pri Bledu. V nedeljo, 21. t. m. nas je počastil s svojim obiskom g. Pogačnik, sedanji kandidat Slovenske Ljudske Stranke, ki je imel svoj volivni shod ob pričujočnosti kakih 200 volivcev. Gospod poslanec je pojasnil novo volivno reformo in nam prav po domače razložil težnje in sedanje ponudbe poljedelskega ministrstva za izboljšanje, oziroma za odkup planin. Precej po shodu sta vložili prošnjo za odstop servitutne pravice in za nakup novih planin podobčina Podhom in Zasip, oziroma Dobrava. Upravičenci pri servitutni pravici na planini Kranjska dolina pa bodo še ta teden isto storili. G. poslancu moramo res biti hvaležni, da nam tako očetovsko stoji na strani in upati smemo, da ako bo kdo to dosegel, bo gotovo on, ker je vesčak v tem, to nam lahko pričajo Bohinjci, katerim je že nekatere planine v red spravil.

iz reške doline. Zanimiva obravnavna se je vršila 20. aprila pred c. kr. sodiščem v Ilirski Bistrici. Znani testeninar Faidguc je kot podpredsednik »gospodarsko političnega društva« vložil tožbo proti g. nadučitelju Ravnikarju, g. kaplanu Hrovatu in še štirim drugim osebam. Državno pravdnikstvo je dvignilo obtožbo radi prestopka § 8. kaz. zak. in § 15. zborovalne svobode. Na Dolenjem Zemonu so namreč priredili liberalni »neodvisniki« shod dne 25. marca in sicer pod milim nebom. Bili so pa tako predrzni, da tega shoda niso oblastvu kot pod milim ne-

bom se vršedega niti naznanili. Liberalci je menda pač povsod mnenja, da sme vse. Štiri ure je skoro že trpelo zaslišavanje prič, ko pokaže zagovornik g. dr. Leskovar od c. kr. okr. glavarstva v Postojni uradno potrdilo, da shod pod milim nebom glavarstvu ni bil naznanjen. Naenkrat je bil konec zaslišavanja nadaljnih prič, in obdolženci vsi oproščeni. Pač pa pride sedaj na vrsto Faidguc, ker je prekršil § 19. shodnega zakona. Zares! Imenitna oseba, da še kot podpredsednik političnega društva niti ne pozna paragrafov društvenega in shodnega zakona. In tak človek priporoča na shodih Deklevo za kandidata, kateri menda ravno toliko pozna te paragrafe. Pripomnimo še, da je Arko predsednik tega političnega društva. Žužamaža, velika je tvoja blamaža! — Škoda, da ne kandidirajo »neodvisni« kmetje Petra Lešnika, občinskega tajnika ilirsko-bistriškega. Ta bi gotovo zmagal, ker bi še otroke vpisaval v volivne imenike. V Bistrici ni nič manj, kakor 45 volivcev se moralo reklamirati iz imenika. Še ne po dvajset let stare osebe je vpisaval vanj. Za tako majhno občino pač velikansko število. Pozor volivci! Ako bi kdo pritiskal ob času volitev na koga, recimo na voznike-kmete, da morajo voliti v liberalnem smislu, češ, da se jim drugače vzame vožnja, ga kar naznanite sodišču. Tak odtroh bi učinil pregrešek in bi se kaznoval s strogim zaporom od 1 do 6 mesecev, oziroma celo do enega leta. Časi liberalne strahovlade in pritiskanja ob času volitev ali pa po končanih volitvah so minili! Le pogum!

Političen pregled.

CESAR V PRAGI.

V ponedeljek, dne 15. aprila je prišel cesar s posebnim vlakom na Češko. Kier se je ustavil dvorni vlak, povsod so cesarja navdušeno pozdravljali. Cesarski namestnik mu je šel nasproti in ga pozdravil v imenu Čehov in Nemcev, ki vsi enako spoštujejo svojega vladarja. V Pragi se vrše dan na dan sedaj velike slavnosti cesarju v čast.

PRAGA.

Dvanajstič biva sedaj cesar v Pragi. — Prvič je bil l. 1846, kot 16-letni princ s svojim bratom Maksom, da si ogleda mesto. Drugič l. 1849 že kot vladar. Kmalu po poroki leta 1854. je bival cesar z mlado cesarico Elizabeto devet dni v Pragi. Leta 1856. sta se cesar in pokojna cesarica udeležila srebrne poroke cesarja Ferdinanda. Leta 1858. je bil cesar v Pragi, kjer so odkrili spomenik generalu Radeckemu. Po nesrečni vojski leta 1866. je cesar prišel v Prago 24. oktobra, da se zahvali prebivalstvu za zvestobo in udanost med obleganjem. Leta 1868. je bil cesar navzoč, ko so otvorili Frančiškov most. Leta 1874. se je cesar mudil nekaj časa v Pragi med potjo k vojaškim vajam. L. 1857. se je cesar udeležil v Pragi pogreba cesarja Ferdinanda. Leta 1891. si je cesar ogledal razstavo v Pragi. Zadnjič je bil cesar v Pragi leta 1901. Tedaj je hotel narediti spravo med Čehi in Nemci, a se mu ni posrečilo. Tudi sedaj je to njegov glavni namen. Pa Čehi se čutijo močne in nečejo veliko odjenjati. Nemci pa še vedno sanjajo, da so prvi narod v državi in da bi jih drugi morali poslušati. — Cesar ostane v Pragi do 28. aprila. Dva dni po dohodu cesarjem je prišel tudi pre-

lonaslednik Franc Ferdinand v Prago, ki pa tudi drugače navadno biva na Češkem, ker je njegova žena češka grofica Kotek in ima ondi svoja posestva.

PRAGA.

V cesarjevem spremstvu so prišli tudi ministri, in sicer ministrski predsednik baron Bek, češki minister Pacak in nemški Prade. Trgovinski minister dr. Poft je pričakoval cesarja že v Pragi, pozneje pa je prišel še naučni minister dr. Marchet in poljedelski minister grof Auersperg.

PRAGA.

Mestni svet z županom Grosom na čelu se je predstavil cesarju in mu izročil obsežno prošnjo. Glavne točke te prošnje so: Blagovolji naj se znižati davek v Pragi, posebno hišni davek, da mesto naraste in da se potem združijo še okoliški kraji z mestom, ki bo potem res kraljevo mesto. Najbolj pa želi mestni svet, da bi se cesar vsako leto za nekaj časa nastanil v kraljevem gradu v Pragi, kakor gre vsako leto za nekaj časa v Budimpešto. Kraljeva znamenja, krona, žezlo in meč, ki so spravljena v Pragi, naj se vsako leto na dan sv. Vavla javno izpostavijo. (Češko je bilo namreč lastno kraljestvo in zato imajo Čehi tudi lastno krono, s katero so kronali svoje kralje.)

PRAGA.

Cesar je deputaciji, ki mu je izročila omenjeno spomenico, odgovoril, da se bo vsikdar zavzel za svoje zvesto kraljevo mesto, natančno proučil želje praškega mesta in jim v kolikor bo le mogoče, rad ugodil. V Pragi pa da se bo odslej večkrat nastanil, da izpolni želje praškega prebivalstva, ki tako zelo ljubi svojega vladarja.

PRAGA.

18. aprila popoldne ob 5. so priredila praška pevka društva cesarju veliko podoknico. Pelo je nad tisoč pevcev. Pevovodjo je potem cesar sprejel in se mu zahvalil in pohvalil lepo češko petje.

TRST.

Po nainovejšem štetju ima Trst brez vojaštva že 200.962 prebivalcev. Silovito je narastlo prebivalstvo zadnjih par let, ker se je mnogo tujcev priselilo. Proti volivnemu imeniku je v Trstu vloženi 4757 reklamacij, kar jasno kaže, kako pristransko je laška gospoda sestavljala volivni imenik. »Pikolo« se seveda bridko pritožuje proti temu, da je vloženi toliko pritožb, ker se boji, da se podre laška liberalna stranka v Trstu. Pravijo tudi, da sta si v Trstu precej nasproti slovenska in laška socialna demokracija. Socialni demokrati sicer to taje, pa bo bolj gotovo resnica, ker vsak pameten človek že lahko sprevi, da tako ne gre naprej, da bi Lah vedno zapostavljali Slovence, ki jih je zelo veliko med delavstvom.

CESAR NA KRANJSKEM.

Ko bo prišel poleti cesar na velike vojaške vaje na Koroško, se bo oglasil, kakor že sedaj pišejo nekateri listi za kratek čas tudi na Kranjskem in sicer bo prišel na Bled in kakor drugi govore, pogleda morebiti tudi še Bohinj. Gotovega še ni nič.

DUNAJSKI ŽUPAN DR. LUEGER.

Dr. Lueger se mudi še vedno v Lovranu. Zdravniki z Dunaja prihajajo k njemu, ker se mu bolezen nikakor noče obrniti na bolje. Vendar je zadnje dni že pisal in zato upajo,

da okrova. 16. aprila je preteklo 10 let, kar je dunajski župan. Cel Dunaj se je veselil, ker takega župana še niso imeli. V Lovrano (pri Opatiji) so poslali poslanstvo, ki naj naroči Luegerju, naj ne hodi toliko časa na Dunaj, da se popolnoma pozdravi, ker se boje, da bi se bolezen ne povrnila. On je namreč koncem tega meseca hotel iti agitirat na shode.

STAJERSKO.

Tudi Nemčurji so postavili po celem Sp. Stajerskem svo'e kandidate, da preštejejo svoje zveste ovčice. V brežiškem okraju pridno agitira dr. Benkovič, ki se je preteklo nedeljo predstavil na treh shodih. Tudi drugi kandidati so pridni, posebno kmet Pišek, ki je izvrsten govornik, da povsod vname vse za »Kmečko zvezo«.

POROČILA IZ BOLGARIE. — TISOČ-LETNICA KRŠČANSTVA.

Cela Bolgarija se sedaj pripravlja na izvanredno, splošno narodno in kulturno slavnost. Mala meseca bodo namreč tisoč let, odkar so sprejeli Bolgari pod knezom Borisom krščanstvo. Ta bolgarski knez je namreč izprevidel v svoji bistroumnosti, da si ne bo mogel ohraniti kot pagan med velikimi krščanskimi sosedi svoje države. Vsi sosedni Slovani so se že zdavnaj ponrej odnovečali starim pogovom, le v Bolgariji ni moglo dobiti krščanstvo rodovitnih tal, dokler se ni sam knez Boris odločil, da sprejme krščansko vero s celo svojo družino. In to se je zgodilo v sredi vojske, ki jo je zmagovalno vodil knez Boris proti bizantinskemu cesarju. Po celi Bolgariji je zavladala velika lakota in to je bil tudi povod vojske z bizantinskim cesarjem Mihaelom. Toda v sredi vojske poroči knez nasprotniku, da se hoče pomiriti in sprejeti krščansko vero. Po kneževem zgledu se je dala večina viteštva krstiti in kmalu potem je tudi ves bolgarski narod sprejel vero v Kristusa. — Sedaj na hoče bolgarski narod proslaviti ta velevažni dogodek, ki se je dogdil pred tisoč leti, z veliko narodno slovesnostjo. Velik odbor, v katerem so našuglednejši bolgarski možje, dela velike priprave za to slavlje, ki bo 15. maja v Sofiji. Ta dan bodo med narod razdeljeni 50.000 izvodov spominske knjige, v kateri se opisuje doba kneza Borisa. Po vseh cerkvah bodo ta dan službe božje, v šolah bodo učitelji mladini predavali o pomenu te velike slavnosti. Na ta dan bo položen tudi temelni kamen za spomenik, ki ga postavi Bolgarija svojemu nepozabnemu knezu Borisu. K tej slavnosti bodo povabljeni zastopniki vseh slovanskih narodov, tudi Slovenci.

MORILEC MINISTRskega PREDSEDNIKA PETKOVA.

O umoru bolgarskega ministrskega predsednika smo svoj čas poročali »Domoljubovim« čitateljem. Preiskava proti morilcu Petrovu je sedaj končana, in obtoženec je sedaj izročен volaškemu naglemu sodišču. Ohsojen bo k smrti. Razven morilca na utegne biti obsojenih na smrt še več drugih oseb, ki so vedele nabrai za umor, da niso hotele to naznaniti. Ohsojen bo izreče začetkom maja.

RUMUNSKI KMEČKI PUNT.

Punt kmetov v Rumuniji se je žalostno končal. Vojaška sila je zatrla kmečko vstajo. Sicer se jim je obljubilo, da bo sedaj konec židovskega oduševanja, da bo vlada čuvala nad samostojnostjo kmetov, in da bo prišel kmet zopet do svojega imetja in do svojih pravic. Vendar čudno se nam zdi, da preganja vlada sedaj s toliko silo uboge kmečke trpine, ki so

se udeležili vstaje. Kmetje beže v gozdove, kjer se skrivajo pred vojaki. V veliko vaseh so vojaki dobili doma le starčke in otroke, moške so pa skriti v gozdovih. Neusmiljeno so zvezali uboge starčke in jih vleкли pred sodišča, kjer jih večinoma obsodijo k smrti vsled upora. Tako početje vlade kaže le, da hoče vlada podpirati judovske pijavke in braniti njihove krivice, dočim se za trpečega kmeta, ki ga je odiral jud do kosti, malo briga.

Listek.

Nedolžna.

(I. Huber. — Klandrov.)

1. Sumničenje.

Bil je lep sobotni večer. Solnce se je že zdavnaj pomikalo za daljno gorovje, in prijeten hlad je pihal od vzhoda. Cvetke so dehtele med zeleno travo, tuintam se je zazibala visoka bilka v sladkem snu. Sicer pa je bilo vsenaokoli tiho kakor v grobu.

Sredi med razprostrtimi travniki in polji je stalo ponosno poslopje — Polževina. Sprejaj pred poslopjem je cvetel cel gozd jablan in hrušek.

Lep pogled! Kdor gospoduje v tem domu, on se gotovo čuti kakor kralj v svojem kraljestvu. Kaj čuda toraj, ako so že od nekdanj gospodari in gospodinje na Polževini gledale na čast in dobro ime svojega domovja bolj kakor na vse drugo na svetu? In nič posebnega ni, da je vedno živelo mnogo vaščanov v okolici, ki so z zavistjo in škodoželnostjo upirali svoje oči proti ponosnemu posloplju. Ali Polževina se ni uklonila. Vedno ponosneje se je belila med jablani in hruškami med češpljami in češnjami. Njen gospodar je bil vedno najbogatejši med kmeti; kadar je on govoril, slušali so ga vsi kakor Boga. Tako je bilo vedno na Polževini, kar pomnijo stari ljudje.

Toda čas je že da stopimo čez prag ponosnega poslopja. Hlapci in dekle že spijo sladko spanje, trudni od napornega dela. Treba se je dobro odpočiti, kajti jutri je nedelja — Gospodov dan.

Samo v takimenovani »gosposki« sobici gori še luč. Sedanja hišna gospodinja in njena edina hčerka si sedita nasproti.

»Za božjo voljo!« zakliče mati, in glas se ji trese. »Kaj vendar misliš? Kako moraš izgovoriti tako grozno sumničenje.«

»Ne morem pomagati, ljuba mati,« odgovarja hčerka z žalostnim glasom. »Vse okoliščine kažejo, da je gola resnica, kar sem govorila.«

»Toda, Katica, pomisli, kaj se more vsled tvoje sumničenja pripetiti. Režika je nevesta. Jutri bo prvič na oklicu. Ako bi nastala le najmanjša sumnja med ljudmi, tedaj je pokopana vsa njena sreča za vedno.«

»Meni sami se smili ubožica v dnu srca,« zagotavlja hčerka z milim, čutečim glasom. »Pa ni je ne moremo in ne smemo rešiti. Z njeno bi vedoma in premišljeno s prikrivanjem resnice vodili za nos. Ali bi ne bilo grešno, da to najnovejšo nesrečo v hiši, ko se gre za tako veliko vsoto denarja, popolnoma zamolčimo? Brez dvoma, ako bi še živel moj oče, — on bi ne trpel take sramote na Polževini.«

»Tudi jaz sem te misli, ljuba Katica. To moramo naznaniti. Pri prejšnjih tatvinah, ki so se dogodile v zadnjem času, se je šlo le za male vsotice, in sem lahko zatisnila obe očesi. Ker pa je nesramna predrznost tako velika, da mi pri belem dnevu iz zaprte izbe in

omare ukrade kdo celih 500 goldinarjev, ne smem več molčati pred Bogom in ljudmi. Hišnega tatu imamo, to se ne da več tajiti. Toda — ali je morala biti ravno Režika ti-sta?«

»Toraj poslušaj me še enkrat mirno, mati!« prosi hčerka, »in potem sodi, je li pametnemu človeku mogoče misliti kaj drugega. Kakor veš, sva odšli danes zjutraj za pogrebom stare Rožmanke. Ko sva odšli, je bil še ves denar v omari, saj si videla. Vsa družina je bila takrat na polju, le Režika je ostala doma, da pospravi v kuhinji in kleti. Ko je to zvršila, je nesla malico na polje, in je ostala tam, dokler se nisva vrnili od pogreba. Sama nama je dala ključ od velikih vrat. Hišo sva dobili skrbno zaprto znotraj in zuna, toda denarja — denarja pa nikjer. Vprašam te, kdo drugi ga je mogel izmakniti kakor Režika, ki je bila sama doma?«

»Morebiti se je kdo priplazil v hišo in jo je na tihem popihal?«

»Nemogoče! Saj vendar veš, kako čuječ je naš Hektor; nihče ne more priti in oditi, da bi ga on ne zapazil in ne lajal nad njim. Če bi se pa to zgodilo, bi gotovo slišali hlapci na bližnjem polju in bi videli tatu.«

»Pa kako bi mogla priti Režika v izbo in potem v omaro? Saj sem imela ključ od izbe s seboj v žepu. In kam skrlvam ključ od omare, to veva le jaz in ti, pa nihče drugi.«

»Da, samo tega si ne moremo razložiti, kje je dobila ključ. Vse drugo mi je popolnoma jasno.«

»Oh, moj Bog!« vzdihne Polževka, »kaj naj res verjamem? Režika je bila vedno tako dobra in pobožna, tako poštena in pravična, tako pridna in zvesta! Ali je mogla postati čez noč tatica in ničvrednica? Ali se je mogla ubožica ravno danes, na predvečer prvega oklica, izpozabiti tako daleč? Saj je vendar dovelj srečna, kajti Poljančev Jože je pošten mladenič in vsaka dekle bi ga bila lahko vesela. Kmetija njegova je majhna, toda lepa in rodovitna. Nič dolga ni na hiši. Najboljši mladenič v celi fari je on — to mora vsakdo priznati. Da je izvolil Režiko za nevesto, to je veliko odlikovanje in velika sreča za dekleta.«

»Morebiti je ravno zavoljo prevelikega veselja in nezaslužene sreče storila sramotni čin.«

»Kako to misliš?«

»Tako-le. Gotovo ni Režika nikdar težje občutila svojega uboštva, kakor odkar je postala izvoljenica premožnega moža. Težko ji je, da bi prišla kakor beračica na lepo kmetijo. Za opravo pa je treba denarja — in ona ga nima. Tedaj proda moja mati slučajno par volov, denar leži v omari, Režika je sama doma ...«

»Razumem. Toda vedeti je morala precej, da bo sum padel nanjo.«

»E, v prvi strasti dela človek, kakor bi bil zaslepljen. Slabe misli ne mirujejo nikdar.«

»Dobro! Z Režiko hočem govoriti resne besede med štirimi očmi.«

»Le tega ne, mati, prosim te. Ako bi se Režika kesala, bi imela dovolj prilike, da se obtoži svoje krivde. Ker pa se je vedla nocojšnji večer kakor nedolžen angelček, zato bi pogovor z njo le obtežil razkrinkanje tatice.«

»Zakaj?«

»I, ona bi skrila denar, da bi ji ne mogli ničesar dokazati, in potem bi še trdovratneje tajila svoj zločin.«

»Kaj pa naj potemkaj storim?«

»Naznani jo! Vse drugo bo že dognala in dokazala preiskava.«

»Najkrajša pot bi bila to, kajpada! Toda sramota, Katica, pomisli, kakšna sramota, Kaj

bodo ljudje rekli! Lepe reči se gode na Polževini — tako bodo govorili.

»Obrekovanju ljudi se ne izognemo nikdar!«

»Toda, ko bi vsaj Rezika nevesta ne bila...«

»Da je Rezika nevesta — kaj to nam mar?«

»In ko bi vedli zagotovo, da je ona kriva!«

»Saj se bo pokazalo!«

»Čakaj, srečna misel mi je pala v glavo. Večkrat sem že čula, da je mlinar Lopotar čarovnik. Večkrat je že dobil nazaj ukradene reči, ali pa je vsaj spoznal tatove.«

»No, no, mati, ti vendar ne veruješ čarovnijam.«

»Tega ne! Pa vendar za nobeno ceno nečem delati krivice ubogi Reziki, za nobeno ceno ne! Zato hočem poskusiti. Ako izvem kaj gotovega, bo moja vest pomirjena, in naznanila jo bom brez skrbi. Sicer pa... to je čisto nedolžna stvar. Ako ne pomaga, ne škoduje tudi ne!«

»Ljudje se bodo norčevali, mati!«

»Nihče ne sme izvedeti tega. Imam pri sodnijski opravki, zato se popeljem jutri v trg. Med potjo se oglasim pri Lopotarju; tudi korniki hlapec ne sme ničesar zavohati o nameri najini. — S tem sva za danes dokončali, Katica. Pojdi spat! Jutri zjutraj ukaži hlapcu, naj napreže.« — — —

Medtem, ko sta se Polževka in njena hčerka pogovarjali v »gosposki« sobici o Reziki sanjala je ona v dekliski izbi strašne sanje. Videla se je pred oltarjem v poročni obleki, in lep ženin je stal ob njeni strani. Razločno je slišala šepetanje okoli stoječih ljudi: To je lep par, to! Nikdar v življenju ji še ni bilo slajše pri srcu. In nataknila je poročni prstan ženinu na prst. Svojo roko je položila v gorko ženino roko, da prejme cerkveni blagoslov. Tedaj... čuj... strašen ropot je nastal v cerkvi. Oboroženi orožniki so se približali in eden izmed njih ji je položil roko na ramo, ključč župniku, ki ju je poročal: »Nehaj, služabnik božji! Ta nevesta je zločinka! Ona je ukrala denar na Polževini.« »Pri Bogu najsvetejšem«, je kričala in jokala nevesta, »jaz sem nedolžna! Ciste so moje roke, brezmadežna je moja vest. Jaz sem nedolžna!« In svečano se je oklenila ženina. Pri nebesih in zemlji mu je prisegala, da ga nikdar ne zapusti. In z vsemi močmi so jo vlekli od ženina, bili so jo po glavi in raztrgali ji belo poročno obleko. Pa še vedno se je z vso silo oklepala ženinove desnice. Hipoma se zablisla belo orožje, en strašen udarec... glasan krik... ubožica pade z odsekano roko pred ženino in se — zbudi. In kaj je bilo, kar so tako krčevito objemale njene roke? Podoba Križanega je bila. Svetle solze so polzele po liliškem obrazu. Nveste, in so padale na Zveličarja. Brez prestanka je poljubljala krvavi obraz Gospodov in je molila: »O nebeski Zveličar, daj, da postanem srečna. Nikdar ne bo nehala moja hvaležnost do Tebe, Rešenik.«

Zopet je zaspala v miru; zunaj na hrushki je skrivnostno skovikala sova...

Pri čarovniku.

Med gozdno zajedjo skozi katero buči divji potok, pel'e deželna cesta. Na desnem potokovem bregu stoji Lopotarjev mlin. Senčne smreke in mecesni stoje v ozadju. Čez potok pelje napol podrt mostič.

Zalostno, kakor vsa okolica, je tudi poslopje. Debelo zidovje, majčkana okenca, zamrežena z debelinimi železnimi žicami — tako je lopotarjevo poslopje. Kakor roparsko bivališče, v katerem se vrše strašna grozodejstva... In res so ljudje govorili o Loparje-

vem mlinu le potihem in v strahu. Toda vse na svetu se da vporabiti v kak namen, ako so ljudje pametni in lokavi in dovolj brezvestni. Kmalu bomo zvedeli, kako je zvit Lopotar uporabljal svoj dom, kajti ravno kar se je oglasila Polževka.

»Ali je mlinar doma?« vpraša Polževka nekoliko v zadregi.

»Doma, doma!« odvrne mlinarica, majhna koščena in silno besedična ženica, ki je samovala z možem v mlinu. »O, o, Polževka! Čudno, da ste nas obiskali, čudno! Pozdravljeni, pozdravljeni! Takoj pokličem svojega moža; zunaj v mlinu je. Pa ne pohujšajte se, da melje danes, ko je nedelja. Meni ni nič zoprnejšega kakor nedeljsko delo. Ljudje so nadležni, in zdaj ko je velika suša, hoče vse k nam... Seveda sva bila z možem že zjutraj pri maši. Vsedite se vendar, Polževka! V trenutku bom zopet tukaj. In kakšno je danes pri nas, vse nemarno! V mlinu se rado kadi, in nama se ne ljubi pometati, ker sva že stara. Po šest križev imava na hrbtu. Odrežite si kruha, prosim. Jaz stopim po moža.«

Klepetulja je izginila v vratih k mlinu, ki se je dotikal hiše. Po par urnih pogledih na okrog se je prepirčala Polževka, da je pri Lopotarjevih velika razlika med znotraj in zunaj. V sobi je bilo namreč vse snažno in čisto. Mize in klopi so se svetile, da je bilo veselje. Tako bivališče si morejo privoščiti le ljudje, ki imajo kaj pod palcem. Nemogoče je, da bi jima odročni mlin toliko služil. Lopotarjeva dva sta morala razumeti še druge umetnosti. Čudno, da je vsa soba spominjala na krščanske ljudi. Nad mizo je stal ličen domač oltarček s svetlimi podobicami okrog. — Gotovo morata biti Lopotarjeva zelo premožna in pobožna.

Tako premišlja Polževka v svojem duhu, ko se vrne Lopotarica.

»Mož pride precej. Malo mora še počakati, da vnovič natrese žita. Potrpite le trenutek še, prosim.«

»Saj se mi nikamor ne mudi,« meni Polževka. »Dan je dolg in vse bom še lahko opravila.«

»Vi hočete z mojim možem govoriti med štirimi očmi, kaj ne? Ne zamerite, da sem tako radovedna... toda pri nas se to večkrat dogaja.«

»Jaz bi samo mimogrede vprašala vašega moža za svet glede neke zadeve.«

»Razumem! Pa se vendar ni pripetila kakav nezgoda na Polževini? Hudo bi mi bilo, kajti vdovo zadene že tako največ težav.«

»Prav imate, in še kako neprijetna nezgoda.«

»Res? O, ljudje so dandanes hudobni. Ravno v zadnjih tednih se je na primer večkrat slišalo v okolici o tatvinah.«

»Tudi pri meni se je to pripetilo.«

»Žalibog! Pa vendar ni bila škoda prevelika?«

»500 goldinarjev — to že nekaj!«

»Jojmene, toliko! In že sumite, kdo bi bil ukradel?«

»Sumim pač, toda rada bi zvedela kaj gotovega.«

»Oh, in moj mož naj —«

»Ljudje govore, da on razume take reči.«

»Le potolažite se, on bo storil, kar je v njegovi moči — že zaradi vas. Kaj so tatje udrli od zunaj?«

»Bojim se nasprotno, da biva tat v hiši.«

»Potem je še večja previdnost potrebna.«

»Na hujše je, da se oseba, ki jo imamo na sumu, ravno kar mož!«

»Jojmene, to je strašno!«

»Saj jo smem imenovati, ker je že prvič na oklicu. Moja kuhinjska dekla Rezika se mož s Poljančevim Jožetom.«

»Tristo medvedov! Saj nima nobenega premoženja!«

»No, Poljančev Jože se ni dal pregovoriti da bi je ne vzel, čeprav je revna. Saj Rezika je dobra dekla, če bi ne bila...«

»Če bi ne bila tatica, kaj ne? Pa zakaj jo sumite, da je ona ukrala 500 goldinarjev?«

»Ker je bila sama doma, ko je izginil denar iz omare.«

Nekdo je zunaj zakašljaj. Kmalu nato je vstopil mlinar v sobo. Mlinarica je vstala in pogledala z vprašujočimi očmi na moža. Mlinar ji je pomignil z očmi. Poslovila se je prijazno od Polževke in hitela v kuhinjo.

»Nekoliko ste me morali čakati,« se izgovarja mlinar, majhen možič z bliskajočimi, satanskimi očmi, z brezzobnimi usti in z debelo bradavico na jeziku. »Kako to, da ste prišli k nam, Polževka?«

»Doma se je izvršila tatvina, in rada bi vedela, kdo je tat. Ali mi ga morete povedati?«

»Naprej vam ne morem ničesar gotovega odgovoriti, ker moram prej vprašati kvarte. Danes stoji solnce v znamenju kozla, in to je srečen dan. Upajva najboljši.«

Čarovnik vzame kvarte iz neke skrinje in jih poškropi z blagoslovljeno vodo. Med tem mrmra nerazumljivo molitev. Konečno zmeša karte in jih vrže vprašujoče na mizo.

(Dalje prihodnjilč.)

Priljubljen za vožnjo v večnost. Neki redovnik pripoveduje sledečo dogodbo, ki jo je doživel na neki ladji. Neki mlad mornar je ležal za smrt bolan. Smrtna ura se mu je vidno bližala. Bil je vedno pošten in vesten kristjan dasi ni videl pri svojih tovariših lepih vzgledov in je moral pogosto prenašati njihovo zasramovanje. Zadnji dan je sprejel zjutraj prav vzpodbudno sv. popotnico. Zvečer ga obišče še enkrat duhovnik. Vpraša ga, če je pripravljen za vožnjo v daljno večnost. »Popolnoma pripravljen«, odgovori mornar. »Ali pa se nič ne bojš?« »Bojim? Koga bi se bal?« odvrne bolnik. Potem pokaže na svoje srce, v katero je prišel zjutraj njegov Odršenik in pravi: Krmar je na krovu, koga bi se potem jaz bal?«

Za kuhinjo in dom. Kakor znano, je vsaki gospodinj v ponos, da prinese kolikor mogoče dobro, okusno kavo na mizo. Zlasti je tako pri nas, in zato je tudi Avstrija s svojo dobro kavo zaslovela po vsem svetu. Morda je torej tembolj umestno opozoriti na nov način napravljanja, ki se je izkazalo izborno. Skoro v vsaki družini rabijo dandanes Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo. Napravljaja se najbolje tako, da se zmleje v nepremajnem loncu, polije z vodo in zavre. Potem naj se sladna kava še dobro izkuha pet minut; nato je počakati, da se zavrelca nekoliko usede, in naposled se z njo v strojčku počasi polije zmleta zrnata kava. Kjer se rabijo strojčki, se zmleta zrnata kava kar strese v vrelo zrnato kavo. Potem naj se vse premeša in počaka, da še »vleče« nekoliko minut, in končno se kava skrbno precedi. Najrajši rabijo vobče na pol Kathreinerjeve, na pol zrnate kave. Zaradi večjega prihranka pa se smelagoma dodajati več Kathreinerjeve in zato manj zrnate kave. Za otroke, bolnike in slabotnike se priporoča posebno napravljanje Kathreinerjeve kave brez primešane zrnate kave. Tedaj jo je tudi v loncu politi z mrzlo vodo in dobro izkuhati. Mali trud se obilno poplača s tem, da se bolniki in slabotniki kmalu zdravstveno očvrste in da so otroci cvetočega lica.

Razgled po domovini.

Vseh kandidatur v slovenskih volivnih okrajih, katerih štejemo glasom volivne reforme 24 proti prejšnjim 15, je pripravljenih do sedaj ravno 55. Po strankah se dele kandidature tako: katoličani 23, socialisti 16, liberalci 9 in neodvisni, ki so tudi liberalci 7. Dvoje ali troje kandidatur utegne biti še proglashenih.

Birmovanje v lavantinski škofiji. Zakrament sv. birmе bo delil prem. knezoškof dr. Mihael Napotnik letos v sledečih farah: V stolni cerkvi v Mariboru dne 19. maja; v dekaniji Maribor desni breg Drave: Lembah 20. maja, Ruše 21. maja, St. Lovrenc nad Mariborom 26. maja in Puščava 27. maja. V dekaniji Velika Nedelja: Velika nedelja 15. junija, Sv. Tomaž 16. junija, Ormož 17. junija, Svetinje 18. junija, Sv. Miklavž 19. junija, Središče 20. junija. V dekaniji Zavrč: Zavrč 20. junija, Sv. Barbara v Halozah 30. junija, Leskovec 1. julija, St. Vid pri Ptuj 2. jul., Sv. Trojica 3. julija. V dekaniji Stari trg: Pameče 27. julija, Slovenji Gradec 29. julija, Smartno pri Slovenjem Gradcu 30. julija in St. Ilj 31. julija.

Volivci odprite oči! Socialistična-liberalna-judovska-brezbožna »kompanija«, napravila je, če zmaga, za prihodnji državni zbor sledeče predloge: 1. Proč z vsem verskim pokrom v šoli; 2. proč z vsemi verskimi vajami na ljudskih in na srednjih šolah; 3. proč z veroučiteljem v vseh šolah! Iz takih šol ne bodo mogli nobeni učenci seučiti za duhovnika. Socialisti nameravajo odpraviti vse duhovnike, da bi zmagalo brezboštvo (ateizem). Da se to izvrši ali ne, odvisno je od prihodnjih volitev. Volivci odprite oči! Nasprotniki sicer trdijo, da ni nevarnosti, da kaj takega ne pride v državni zbor, pa lažejo, da bi ljudi oslepili in ložje zase pridobili. Nič jim ne verujte! Njih glavno orodje, je laž. Te namene imajo s »prosto šolo«.

Cvetke z vrta liberalnega učiteljstva. — Glasilo liberalnih učiteljev »Učiteljski Tovariš« prinaša že dalj časa jako surove članke, v katerih napada vsevprek duhovščino. Smelo trdimo, da tako umazan in strupenih dopisov še nismo brali. Učitelji, ki vedno povdarjajo, da so nositelji omike in izobrazbe, pač ne delajo s takim pisarjenjem časti svojemu stanu. Na polje surovosti in umazanosti ne bomo sledili liberalnim učiteljem. To surovost jim radi prepuščamo. Da bodo pa cenjeni čitatelji »Domoljuba« videli, kako »omikano« znajo pisati liberalni vzgojitelji mladine, nabrali smo samo iz enega članka v predzadnjem »Učiteljskem Tovarišu« te-le cvetke, katere tu podajemo: »Slovenec« hodi okoli »Učiteljskega Tovariša« kakor mačka okoli lončka vrele kaše, ker se boji opeči gobček. »Slovenec« in »Domoljub« sta izprijena pobalina; klerikalizem je tmask, zagrižen hinavec, lažnjivec, obrekljivec, svetohlin-ski priliznjeneč, zvijačnik in grobokop resnice, je dosleden in nepoboljšljiv krivoverec, on je zavodnik, propalca, največji pohujšljivec, klerikalci so lopovi, podla, krivoverska ter do kosti izprijena, črna duša brez vesti, sramu in ponosa, »Domoljub« pravi ta liberalni učiteljski list »babi krivoverec« itd. — Navedli smo te psovke, da bodo spoznali bralci »Domoljuba«, s kakimi ljudmi imamo opraviti in kakih nizkotnih psov se poslužujejo, da nas sramote. Ni čuda, ako nima naše ljudstvo nobenega spoštovanja do liberalnih učiteljev, ki tako pišejo. Kdaj je »Domoljub« pisal o učiteljskem stanu tako surovo in pobalinsko! Še nikdar in tudi ne bode, ker bi bilo to pod njegovo častjo.

Občinske volitve v Ljubljani so bile prejšnji teden. Magistratovi so agitirali na vse mogoče načine, da bi kolikor mogoče veliko volivcev zbobnali na volišče. Letali so posebno za volivkami, da so jim izročile pooblastila. Toda kako malo marajo Ljubljančanje za Hribarja in njegovo stranko, so pokazali pri teh volitvah. V III. razredu je vseh volivcev 2490, prišlo jih je na volišče za liberalce 566, za socialna demokrata Kristana in dr. Dermoto je bilo oddanih 327 glasov, S. L. S. se volitev letos še ni udeležila. — V II. razredu je volivcev 1454, odzvalo se jih je »Narodu« 460, socialna demokrata sta dobila 96 in 86 glasov. — V I. razredu je vseh volivcev 751, prišlo jih je 217. — Te številke so slabo znamenje za gospodujočo stranko magistratno. Tudi pametni liberalci so že sili liberalnega jarma in se ga skušajo polagoma otresti.

Medved in nabornik. Pretekli teden je bil neki nabornik na Vrhnikih v menažeriji v pijanosti tako predrzen, da je roko vtaknil v medvedji zverinjak, hoteč menda medveda gladiti, a kosmatinec mu je njegovo ljubkovanje plačal s tem, da mu je roko popolnoma zdobil. Ako ne bi v naglici prišel na pomoč lastnik menažerije, bi medved predrzneža umoril, ker ga je že hotel objeti in k sebi pritisniti. Nesrečneža so takoj oddali v ljubljansko bolnico. Ta si bode dobro zapomnil vojaški nabor.

To hočejo socialisti! Nekje v Italiji umrje znan socialist. Stara njegova mati je želela, da bi bil njen sin spravljen z Bogom in pokopan kakor katoličan. Toda prijatelji njegovi — socialisti — so bolnika tako stražili, da noben duhovnik ni mogel k njemu. Dobra mati je radi tega hudo žalovala; tolažila se je le z božjim usmiljenjem. Po opravih gre ona z doma. Ta čas ji umrje sin. Socialisti napravijo tedaj, brez njenega vedenja, civilen pogreb, brez duhovnika in brez vsega, z vsem šundrom in hrupom socialistov... Ko se uboga mati vrne in zve, kaj se je zgodilo, jo popade taka bridkost in žalost, da je umrla!... To so pač hujši kot divjaki, pravi barbari!...

Nobeno čudo! Banke tožijo, da si zavarovanci požigajo poslopja!... Je li to čudo? Saj pišejo brezverski listi, da ni Boga. Če ni Boga, česa bi se bali? Če ni Boga, ni vesti, ni poštenja, ni strahu božjega. Socialisti učijo brezverstvo in voditelji njih so očitni brezverci. Njih časopise blati vse, kar je svetega in verskega. Če ni Boga, česa bi se bali? Ali morda orožnikov? Morda vojakov? Ali postav? Sami ste krivi! Sami ste krivi, da človek ni več varen ne na poti, ne doma. Vzemite človeku vero v Boga, v ono bitje, ki vse vidi, vse plačuje in kaznuje, in vzeli ste mu vse; iz človeka naredili ste divjo zver. In ljudi, ki v Boga ne verujejo, naj se voli v poslance?... Ali bo mogel slovenski kmet z mirno vestjo voliti Kopača, Cankarja, dr. Dermoto, Petriča? Vemo, da je kmetstvo ljudstvo zavedno dovolj, da ne bo dalo svojih glasov brezverskim socialnim demokratom.

Otvoritev postajališča Belapeč. Dne 1. majnika t. l. otvori se med postajama Trbiž in Rateče-Belapeč, v kilometru 6.482 železniške proge Trbiž-Ljubljana, juž. kol. ležeče postajališče Belapeč za promet oseb in prtljage. Prometni časi vlakov, kateri se vstavljajo v tem postajališču, so v dotičnih voznih redih že objavljeni. Izdaja voznih listkov se vrši v postajališču samem. Odprava prtljage vrši se doplačilnim potom.

Nov list namerava, kakor se govori, ustanoviti župan in program v Ljubljani, Ivan Hribar. Zdi se nam, da ga »Narod« preslabo

brani. Dne 15. t. m. je bil Hribar silno ogorčen, ker je »Narod« mnoge dr. Šusteršičeve napade na Hribarja priobčil in je bilo vse poročilo tako sestavljeno, da je Hribarja le še bolj eksponiralo. Namen je bil očividni. Seve misli Hribar na nov list le v slučaju, ako zmaga. Nam se zdi, da imamo en »Narod« dovolj, zato bomo poskrbeli, da Hribar pade in da mu ne bo treba izdajati — »Mavrice«. Grožnje, da namerava Hribar ustanoviti nov list proti »Narodu«, se je dr. Tavčar silno ustrašil. Hribar in Tavčar sta si precej nasprotna, o tem ve vsa Ljubljana. V nedeljo pa sta že skupaj zabavljala na shodu v »Mestnem Domu« zoper S. L. S. in dr. Šusteršiča. Tavčar se boji za »Narod« in zato je hitro prikočil h Hribarju, da bi ta opustil svojo namero in ne ustanovil novega lista. In na videz sta oba Ivana zopet prijatelja.

Mučenje rezervistov pri domobrancih. V torek si je zlomil roko rezervist Švigelj pri telovadbi. Da tega ni sam kriv, bodi pripomenjeno sledeče: Švigelj dela zadnjo orožno vajo pri domobrancih. Torej mož ni več mlad in poleg tega poljedelec. V torek po drugih opravih odšli so rezervisti v telovadnico k telovadbi. Poleg sta bila poročnik in kadet. Ko pride na vrsto Švigelj, moral bi izvršiti kolebne vaje na bradlji. Ker mu ni bilo mogoče vaje izvršiti tako, kakor je zahteval poročnik, mučil ga je toliko časa, da so roke možu omagale in padel je z visoko postavljene bradlje na tla ter priletel na podstavek bradlje tako nesrečno, da mu je takoj pogledala kost v komolecu skozi kožo. Moža so odnesli v bolnico in leži sedaj v bolnici z zlomljeno roko. Ker se je kost razbila, bode treba roko najbrže nad komolcem odrezati. Kaj hoče sedaj početi mož brez roke, kdo mu bo dal kako odškodnino? Trpela bode le žena in otroci in to za nepremišljenost mladega poročnika. Znano je, kako se ravna z rezervisti pri zadnji orožni vaji; vendar tako ravnanje ni modro in ima navadno zlé posledice. Želeti bi bilo, da se z moštvo bolj ravna, ker drugače bomo prisiljeni na drugem mestu poskrbeti za boljše ravnanje. Naši poslanci ne bodo dopustili, da bi se tako postopalo z našimi sinovi!

Tržiška železnica. Pretečeni teden se je vršila sodnijska cenitev zemljišč, katera potrebuje podjetnik za zgradbo nove železnice iz Trbiča v Kranj. Njegove ponudbe so bile tako nizke, da so vsi posestniki jih morali odkloniti. Sedaj so sodnijsko cenili gospodje višji geometer Zaff, oskrbnik Wiltschnig in Jakob Žumer iz Gorij; kako in koliko, vam prihodnjič sporočimo. Na prošnjo posestnikov je bil vse dni navzoč deželni poslanec gospod Pogačnik, da je posredoval. Občinski odbor svetokriški mu je v svoji seji dne 14. tega meseca soglasno izrekel zahvalo za njegov trud.

Podaljšanje velikih počitnic. Naučno ministrstvo proučuje vprašanje o podaljšanju velikih počitnic po srednjih šolah. Počitnice naj bi se pričele s 1. julijem in bi trajale do 15. septembra, ko se zopet prične pouk. Da nadomeste šolske dneve, ki odpadejo, nameravajo skrócić med šolskim letom proste dneve. Načrta letos najbrže še ne izvrše, a za nekaj dni nameravajo že letos podaljšati počitnice.

Umrl je v Vidmu na Savi 18. t. m. č. g. dekan Franc Cermenšek. Pokopali so ga v soboto. Naj počiva v miru!

Duhovske vesti s Spodnje Štajerske. Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Anton Berk iz

Smartna pri Slovenjem Gradcu v Gornji grad, Anton Penič iz Gornjega grada v Št. Rupert nad Laškim.

Občinsko blagajno ukradli. Neznani lopovi so v noči od 12. na 13. t. m. pokradli v občinski pisarni v Rihembergu na Vipavskem blagajno, v kateri je bilo okrog 600 K denarja, občinski računi in razne hranilne knjižice. Blagajno so našli drugi dan v potoku Draga razbito in papirje razmetane. Lopovi v naglici niso mogli vsega pregledati in so pustili v nekem dražbenem zapisniku 40 K. Tako so odnesli le kakih 20 K. Drugo se je vse našlo. Tudi gospoda kaplana so obiskali in mu iz kleti odnesli jedi in pijače. Tatovi pa so pozabili ondi železno ključko za oralo, ki bo privedlo zločincem na sled. Orožništvo pridno zasleduje.

Knezoško celovski v nevarnosti. Ko je pretekli teden krški knezoško dr. Kahn delil v Krasnici zakrament sv. birmo, se je peljal na grad Pöckstein, da tam prenoči. Na potu pa je srečal vlak krške železnice, konji so se splašili in voz se je prevrnil, vendar se knezoško ni zgodila večja nesreča. Ranjen je bil tudi kočijaž.

Zeno in sedem otrok je hotel zastrupiti vsled prepričev z ženo Franc Blaž v Slapah, okolica Ljubljanske. Pomešal je v žganec in mleko glavice od žveplenk. Žena pa je še ob pravem času zapazila strup in tako rešila sebe in svoje otroke, ki so stari 6 tednov do 16 let. Blaža so orožniki aretirali ter ga izročili tukajšnjemu deželnemu sodišču.

Zoper novo lovsko postavbo na Spodnjem Štajerskem, katere je od 10. t. m. v veljavi, je povsod veliko ogorčenje. Kmetje zahtevajo povsod, da se zajec proglasi za škodljivo žival, kajti škoda na drevju znaša tisoče in tisoče. Deželna drevneca je tudi popolno uničena. Ubogi kmet naj trpi, samo da se gospoda na lovu razvedruje!

— Smrt in pogreb vrliga moža. Iz Dolenje Sušice pri Toplicah se nam piše: Dne 14. aprila je umrl oni Franc Šenica, posestnik v Dol. Sušicah, ki se je pismeno zahvalil za vabilo na zaupni šod ter z bolniške postelje izrekel zaupanje in priznanje poslanecem Slovenske Ljudske Stranke, ki se trudijo za blagor kmečkega trpina. Pismo je končal z besedami: »Ostanem zvest do smrti«. To pismo je dr. Krek javno prečital na shodu zaupnikov dne 28. februarja v veliki dvorani »Uniona«. Marsikomu je zaigrala solza v oči, ko je čul to izjavo zvestobe do smrti od revnega bolnika. Pismo je bilo natisnjeno v »Slovenca« in »Domoljub« v popisu shoda zaupnikov, in zavedno ostane drag spomenik, kakšnega duha in trdnega prepričanja so naši kmetje. Rajni »Mekina« — tako se pri hiši pravi — ni doživel dneva volitve, kakor je želel, dočkal pa dan volivnega shoda v Toplicah in še tisti večer umrl. Molil je vse-skozi na bolniški postelji in v zadnji uri vedno nosil križec k ustnicam, dokler ni roka tako oslabela, ga da ni mogel več prinesiti do ust. — Mož je dočkal 60. leto. Bil je slaboten in velikokrat bolan, a tak poštenjak, da je po pravici nekdo opomnil g. župniku: »V topliški župniji imate mnogo izvrstnih mož, a taki, kot je bil Mekina, so redki.« Iz Ljubljane je prišel g. deželni nadsvetnik Zamida pokropit vrliga moža in tolažiti svojo sestro, sedaj žalostno vdovo. Pogreb dne 17. aprila je bil veličasten, spremljevalcev obilno število, vmes dva bogoslovca iz sorodstva. Pevci so zapeli pred hišo, v cerkvi in na pokopališču. Gosp. župnik je imel ganljiv govor v čast in spomin občesposlovanemu Mekini. Vzel je iz omenjenega pisma zadnje besede »ostanem zvest do smrti« in razvijal, kako je bil rajni v resnici zvest Bogu in sv. Cerkvi, svoji rodbini, sošedom, kmetiškemu stanu in onim, ki se

trudijo za njegove pravice in koristi. Bil je v resnici zvest do smrti. Rajnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Razglasilo. Vsled sklepa XIX. javnega shoda dne 7. julija 1896 razpisuje se deset premij po 20 ali po 40 K za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1905 ali 1906 dovršeno ter mora pogozditev obsežati najmanj 0.56 ha = 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za kraljeve razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 1:50 m obsežati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija tega leta pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani vložiti ter v istih navesti politični okraj, dačno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bo v jeseni leta 1907, morda nastali pomanjkljavi pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva ter bo isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo. — V Ljubljani, meseca februarja 1907. — Predsednik: Hugon knez Windischgrätz I. r.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Lukovice. Dne 14. aprila se je vršila pri nas volitev načelnika krajnega šolskega sveta. Izvoljen je bil soglasno vrli g. Fran Capuder, posestnik v Praprečah. Da je zvesti pristaš S. L. S. in vrli možak, svedočijo dovolj besni napadi v »Narodu«. Mi smo pa prepričani, da bo odbor pod novim predsednikom zvesto spolnoval svojo dolžnost v prid davkoplačevalcev. Može je pogum, da tudi pri občinskih volitvah zmagamo in pošljemo notarja z njegovimi pomagači zajce lovit!

g Iz Mekin. Dne 28. aprila bo ob polu 4. popoldne uprizorilo tukajšnje k. s. izobraževalno društvo veselico. Na vspredu so izbrane tamburaške točke, kuplet: Eksekutor in igrokaz: Vestalka. Dohodek igre je namenjen za pomnožitev društvene knjižnice.

g Občni zbor »Hranilnice in posojilnice« v Lukovici bo dne 5. maja ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. Na občnem zboru bo predaval tudi zastopnik »Zadružne zveze« o zadružništvu.

g Kamniško okrajno glavarstvo agitacijski lokal. Iz kamniške okolice se nam poroča, kako tajnik Draksler, ki je sicer nespodoben opravljati svojo službo, agitira za liberalnega kmeta Seršena. Toda, če bi se to godilo zunaj urada, bi bila čisto njegova privatna stvar, a nečuvno pa je dejstvo, da agitira pri županah iz okolice, ki pridejo v uradnih zadevah h glavarstvu in to v uradnem lokalu in uradnih urah, naj volijo Seršena, in naj vplivajo še na volivce v tem smislu. Takih slučajev nam je več znanih. Zato pa vprašamo resno g. okrajnega glavarja, kako more tako počenjanje dopustiti in zahtevamo, naj svoje podrejeno osebje podučí o njegovih dolžnostih ter enkrat za vselej prepove zlorabljanje uradne službe v politično agitacijo.

g Kajetan Pogačnik ima veliko besedo pri glavarstvu. Celo uradniki hodijo k njemu v politično šolo. Tolaži jih, da bo de Seršen zmagal, in menda verujejo. Če bi se mu kak Kummer ali Breznik vsedla na limanice, no

ja, popolnoma umevno, od uradnikov bi pričakovali pač več razsodnosti.

g Ko je leta 1903 zmagala v korporaciji S. L. S., so vložili liberalci priziv na deželno vlado, kot pristojno oblast — in zdelo se jim je popolnoma prav. Letos pa, ko so pristaši S. L. S. vložili priziv zoper nepostavno volitev pri isti deželni vladi, ter je vlada že zahtevala od županstva volivni akt v preiskavo, sedaj se čutijo uboge pare preganjane in tarnajo v »Slovenskem Narodu«. Kdo naj jih razume, morda menišek in Kumer, mi že ne.

g Notica »Domoljubova«, da so liberalci podkupili volivca Homarja, da je liberalno volil s tem, da so mu obetali oprostitev od voljašine, je zadela v sršenovo gnezdo. — Toda mi vstrajamo pri svoji trditvi. Radovedni smo le, kaj bo napravilo okrajno glavarstvo.

g Čim manj se hodi okrog cerkev tem bolj je, so dejali g. Kumer. Kako lepo je pričel sladki Kumer prihajati na dan z barvo, katero je znal toliko časa pred nami skrivati.

g Nekdo je popravil v »Domoljubu« naše prvo poročilo o občnem zboru kmetijske podružnice. Zato na novo povdarjamo, da je bil res predsednik občnega zbora pozvan, naj vzame ravnatelju Pircu besedo, ker ne govori stvarno in res je, da je nato Pirc umolknil. Toliko v pojasnilo.

g Kamniških liberalcev slajni obrazi uhajajo na jok. Kremžijo se kakor majhni otroci. — Vzrok temu je v drznem skoku, katerega so naredili v meščanski korporaciji. Sedaj išče izgovorov, a ne reši jih nobena laž iz zagate. Mi se jim pomilovalno smejemo. Le nekatere izbruhe njih zmedene prosvitljenosti hočemo pibiti. Isti gospodje, ki so nedavno smatrali korporacijo za predmet, s katerem se ne sme javno razpravljati, in so vsled malega povoda klical državno pravdnštvo na pomoč; isti, ki so pred tremi leti rekurirali volitev na deželno vlado, radi osebnosti in ne bistvenih vzrokov, isti sedaj nam očitajo izdajstvo, ker smo v varstvo korporacije in volitev nje posnemali?! Hinavci! — Ali je mar sedanjih pet odbornikov že cela korporacija? Mi nismo in ne bomo nikoli zamenjali stvari za osebe. Liberalcem pa gotovo ni za stvar, ker so sedanjim načelnikom volili moža, ki je poosobljena coklja vsacega dela, njegovim namestnikom pa tip pravcate ježove narave.

Nam je za urejeno upravo korporacije na postavni podlagi, liberalci pa to zanikujejo, ker jim je samo za strankarstvo. Kakor so drzno in nepostavno stegnili roke po korporaciji, tako bodo še sramotno umaknili iste proč od nje. — Jeremijade v »Narodu« so nam razumljive, zato prav radi pritrdimo, da je kamniških liberalcev justica fulminantno znorela.

g Iz Moravč se poroča: S Tomanovo mlekarno je vedno slabeje. Na lanskem občnem zboru je Toman strašil s pogrebom in ako bi se to zgodilo, bi moral vsak zadružnik plačati 5 kron pogrebščine. Do tega pa menda ne bo prišlo. Saj se neke vrste ljudje vendar toliko ustijo za napredek, a če bi mlekarna propadla, bi ti sami sebe grozno blamirali. Te sramote pa na vsak način nočejo. Na občnem zboru 14. aprila smo slišali, kako nedolžno je vodstvo radi slabega stanja mlekarne in da so le člani vsega krivi, ker ne skrbje za razvoj zadruge. To bi bilo na vse zadnje morda nekaj res, a preje je treba drugo upoštevati. Kdo je pa ustanovil mlekarno? Gospodom ustanoviteljem drugega ne očitamo, kakor da so bili premalo informirani o mlekarski stroki. Čemu je bilo koj v začetku treba toliko nepotrebnega orodja, kar je stalo veliko denarja. Zakaj se ni pričelo z malim, ker potrebno bi se bilo lahko sproti nabavilo. In pred vsem visoka plača? Plačilo so zahtevali dalje vsi, kdor je imel le količkar opraviti z mlekarno. In to vse koj v za-

četku, ko je pri vsaki stvari največ stroškov!! Potem se nikar ne šudimo, če zadruga ne napreduje?! Prav je imel neki mož, ko je dejal, da se godi naši mlekarji kakor težkemu vozu, ki tiči v blatu. Nazaj voz spraviti ni mogoče, naprej pa tudi ne, ker je teža prevelika. To pa se skoraj ne bo dalo napraviti, ker vse je pokvarjeno, ako je začetek skažen. Treba je zbrati torej novih moči, da se mlekarja otme, da se ne bo vedno slišalo na občnem zboru; toliko je dolga in toliko smo nazadovali. To pa se bo zgodilo, ako bodo člani res malo bolj skrbeli za razvoj mlekarne, ker te zadruga so važnega pomena za gospodarski napredek. Pa tudi načelstvo se bo moralo bolj brigati zanjo. — Umrl je na Stražnemvrhu pri Moravčah posestnik Anton Žurbi, občinski svetovalec in odbornik artistske občine. Pokojni je bil večletni ključar romarske cerkve sv. Valentina in vnet pristaš Slovenske Ljudske Stranke. N. v m. p.!

g. Blagovica. Pretekle dni se je mudil tukaj neki tujec, prišel je iz Kamnika, imel je opraviti pri c. kr. okrajnem glavarstvu. In tam se mu je reklo, ko bo potoval skozi Kamniški okraj, naj ljudem prigovarja naj volijo Sršena za državnega poslanca. Hudega moža c. kr. okrajno glavarstvo priporoča, priprosto ljudstvo dobro ve, da devet sršenov povzroči hud kačji strup. Zato ne bomo volili Sršena. Volili bomo dr. Kreka, ki ga poznamo da ima srce za kmeta! Kjer ljudem ne manika izobrazbe kjer so razširjena izobraž. društva, kjer ljudje bero dobre časnike, tam volivci že komaj čakajo 14. majnika da bodo oddali svoj glas možem katere je postavila »S. L. S.«

k Zlato poroko sta obhajala v Mekinjah na sv. Jurja dan zakonska Martin in Marija Močnik iz Godiča hišna št. 38. Oba sta še čvrsta ter sta bila poročena leta 1854.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Izjava. Ker se širi govorica, in je tudi »Slovenski Narod« poročal, da je tukajšnja hranilnica in posojilnica tudi med upniki mizarškega mojstra Fr. Susteršiča, izjavlja podpisano načelstvo, da je ta trditev popolnoma izmišljena in neresnična. Tukajšnja hranilnica in posojilnica Francetu Susteršiču ni posodila nobenega vinarja, torej pri njem nima ničesar tirjati in ničesar izgubiti. — Načelstvo hranilnice in posojilnice v Št. Vidu nad Ljubljano, 21. aprila 1907. Načelnik: V. Zabret.

g Spremembe v naši šoli. Učitelj A. Škof je odšel na risarski tečaj, na njegovo mesto je prišla učiteljica A. Jak, na novo ustanovljeni vzporednici v 3. razredu podučuje provizorična učiteljica Marija Triller.

g Med najlepše sestanke mladeničev telovadnega odseka smemo šteti onega preteklo nedeljo. Ivan Podlesnik iz Ljubljane je navzočim 50 mladeničem lepo in prepričevalno govoril o potrebi in koristi mladeniške organizacije. Navduševal jih je, naj ne ostanejo samo pri telovadbi in pri nedeljskih predavanjih, marveč naj to svojo tako lepo prieto organizacijo vedno izpopolnjujejo. Povsod se dobri in pošteni mladeniči zbirajo in združujejo v dosego izobrazbe in poštene zabave. Sentviški mladeniči telovadnega odseka v tem niso med zadnjimi. Sad govora je bil, da so mladeniči takoj izvolili dva pododseka, ki imata v najkrajšem času oskrbeti, da se ustanovi lasten mladeniški tamburaški zbor in lastna mladeniška »Čebelica«. Z največjim in odkritim veseljem pozdravljamo to namero!

g Mladenčiči, v nedeljo zopet na sestanku! Vsak pripelji seboj še enega tovariša. Tako se bo število podvojilo. Ob 6. uri je predavanje, potem prost razgovor.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Brezovice pri Ljubljani: Da širši svet izve bodi povedano, da tudi naši Amerikanci še niso pozabili svoje farne cerkve. Iz Braziliije je poslal Jakob Kolar 10 K za popravilo velikega oltarja. Lepa hvala! Tudi od severnih rojakov pričakujemo nekaj daril, če bodo kaj globoko v žep segli se jim bo pa kar »Domoljub« zahvalil. Pa srčni pozdrav vsem rojakom v novi domovini.

d Kat. slov. izobraževalno društvo pri D. M. v Polju priredi v nedeljo dne 28. aprila veselico, s petjem tamburanjem in igro »Bela nedelja.« To je igra krasne vsebine; podučna zlasti za našo mladino. Toraj pridite v obilnem številu vsi; zlasti pa mladeniči in dekleta! O delovanju društva drugič kaj več!

Zasebni kmetje Podgorski. Ker vam lahko rečemo, da iz našega zakotja iz kmetijskih rok niste dobili še nobenega dopisa, prosimo, da sprejmete danes sledeče. Tukaj pri nas se vobče kriči: »Kmet za kmeta« in tu nam predstavijo za v državni zbor za kandidata gospoda Dekleva; ta ti je kmet! Ali mi kmetovalci z žuljavimi rokami ga vidimo s puško na rami, ne z vilami ali motiko, mi ga vidimo z tropo psov ne pri prešičih, teletih ali jančkah. Mi ga vidimo hoditi po shodih s svojimi lovci, učitelji, hotelirji, z kakimi krojači, z penzioniranimi žandariji, z kraljim zvoncec, sploh s takimi, ki kmeta ne poznajo. Mi dobivamo podučen list: »Kmetovalec« ali na njem vidimo kmeta, kateri ima grablje, vile, koso in plug zraven sebe. Na gospodu kmetu Deklevi pa ne vidimo nič podobnega ampak vse drugo orodje, kot kmetisko. In tacega kmeta naj mi kmetije volimo?

Iz ljubljanske šentpeterske okolice. Gospod nevedni dopisnik »Slov. Naroda« ste hoteli tudi prerokovati, ko ste pisali o naši šoli in volitvah v okrajni šolski svet. Pa tudi tega ne znate. Pisali ste: »Na svidenje v Mostah pri novi volitvi; Miha, vi pa do takrat študirajte točke!« Hoteli ste menda reči in prerokovati, da ne bomo pri novi volitvi zmagali, in da bodo točke ali postave — če jih boli natančno preštudiram — drugače govorile, nego prvič. No, gospod nevednež, točnik ni bilo treba nič študirati, poznal sem jih že od prej, in postave ali točke so bile za tretjo volitev ravno iste, kakor za drugo ali prvo, in liberalci ste pri tretji volitvi po ravno tistih točkah ali postavah padli, kakor pri drugi. Vaše prerokovanje se ni spopolnilo. Gospod dopisnik niti izmed velikih, niti izmed malih prerokov niste. Le odložite pero iz rok, za pisanje niste, ste preveč nevedni. Dokazal sem vam to vašo nevednost že v Domoljubu, zadnjič pri drugem ogledu šolskega poslopa je pa vašo nevednost potrdil sam inženir. Svoj čas ste namreč pisali, da je krajni šolski svet ves ali pa ena oseba v njem vzrok, da so okna umazana. Mi smo pa rekli, da je tega kriv tisti, kdor je zidanje prevzel, ali pa zidarski mojster. To našo trditev je potrdil zadnjič inženir, ki ni grajal krajnega šolskega sveta, ampak Accetta, ki je zidal, in mu zaukazal, da posnaži okna. Če pa Accetto noče, je rekel inženir, mora pa za posnaženje skrbeti župan na Accettove stroške. Okna so pa še vedno umazana! Župan sicer pravi, da je plačal nekim ženskam, da posnažijo, pa niso hotele! Slab župan, če ne more svoje volje speljati. — Eden vaših bratcev je tudi govoril okrog, da denarja, ki so ga ljudje zbirali za šolo, ni, in da ga je zapravil ali glavar ali župnik. In vendar je župan sam tisti denar dvignil in ga porabil v to, za kar je bil namenjen. To bi bil moral vedeti občinski zastop, in tudi tisti, ki je to pravil. Govorjenje tistega moža je prišlo torej iz nevednosti, ali pa je bilo hudobno ob-

rekovanje. Kaj ne, gospod Matija! — Tudi občinski odbor v Mostah je neveden, ali pa hudoben. Poslal je mošanski odbor na občinski odbor na Ježici dopis te-le vsebine: »Na vasi Jarše in Tomačevo v Ježici občini pride stroškov za novo šolo 7500 kron. Plačali ste 3000 kron, torej še ostane 4500 kron, katere plačajte v osmih dneh.« (Mimogrede omenim, da po § 66. občinskega reda postane sklep občinskega odbora veljaven šele čez štirinajst dni, česar seveda gospoda v Mostah ne ve, in ne v osmih.) Skazalo pa se je potom c. kr. davkarje in glavarstva, da je naša občina za vasi Jarše in Tomačevo plačala zraven onih 3000 kron še drugih 4873 K 25 h, vsega skupaj torej 7873 K 25 h. To je že 373 K 25 v več, kakor pa je po vašem računu treba plačati, in onih 373 K 25 h nam morate že nazaj dati. In tega ni vedel ne občinski odbor, tega ni vedel ne župan, ki je denar dvignil in ga porabil za šolo. Tako slabo razumejo račune. Pisalo se je: živ krst se ne razume na račune, namreč od udov krajnega šolskega sveta, a gospod dopisnik, te besede udarijo po ustih tistih, za katere se vi potegujete, vas in vaše prijatelje, ki res nič ne razumejo. Mi bi lahko tudi rekli, da občinski odbor ni neveden, ampak hudoben, in nas hoče za 4873 K goljufati. No, pa čudnega ni nič, če je odbor tako silno kunšten, saj je menda duša vsemu odbodu gospod Matija, ki ima vse »v mazinco za nohtom«. Tako je namreč ta kunštni gospod rekel pri volitvi: Jaz imam več v mazinco za nohtom, kakor pa vi v glavi. Pa te besede so ga udarile po ustih. Ni bilo namreč tisto res, kar je on govoril in trdil, ampak tisto je bilo res, kar je govoril mož, ki ima manj v glavi, kakor pa eden za nohtom na mazinco. Ali ni bilo tako, gospod Matija? Seveda je bilo! Tudi se bo gospod Matija še gotovo spomnil nekega »gospoda«, ki je na Ježici pri županu rekel, da ima vse v mazinco, in da »gift« pije, če ni res, kar on trdi. Pa skazalo se je, da se je Matija hudo zmotil, da njegova trditev ni bila prava in da bi bil Matija moral piti »gift«. Gospod Matija, menda si premalo kedaj snažite svoje nohte, in zato mislite, da imate za nohti pamet, pa imate le blato. Lastna hvala se pod mizo valja, kaj ne, gospod Matija! Veste, kdor kaj ve, tisti v resnici kaj velja, ne pa bahač. In tudi kmetje nekaj vemo, čeprav pravi »gospod«, da smo zabiti. No, morda ni velikega razločka med nami in vami, gospod Matija. Kaj ne, da niste prilezli čez četrti razred ljudske šole? Seveda, pa kjer manjka pravega znanja, pa nadomesti ošabnost in prevzetnost. In te je pri vas, Matija, na cente. Ali ni mar to prevzetnost, ko govorite, gospod Matija, užaljeni, da smo vas spoznali in vam hrbet obrnili, tako-le: Sedaj boste pa kmetje sami popravljali šmartinsko cerkev? Kaj? Ali ste jo sedaj vi popravljali? Cerkev smo popravili, mežnarji tudi, za zvonic menda še krajcarja niste vi dali, uro smo tudi naredili, mi vsi skupaj, največ kmetje, ne pa samo vi. Križev pot ste res kupili, pa če vam je žal, ga lahko vzamete, le prej morate starega, ki ste ga dali za cerkvijo razbiti, nazaj obesiti, novega pa potem lahko obesite po svojih murbah. Kaj ne, gospod Matija, radi bi nas bili speljali na svojo plat, sedaj nas pa tako razžalite, ko pravite, da ste vi nam cerkev popravljali. Slišite, tudi politike neznate! Ali znate pregovor: Prevzetnost se povsod spodtika, sramota se za njo pomika. To se je in se bo še uresničilo na vas. Vodili nas boste ne vi in ne vaši. Vedite, gospod dopisnik, in pa gospod Matija, ker ste očitali krajnemu šolskemu svetu, vse to pade na vas in vaše. Seveda, pa če je človek neveden, prevzet, in zavrnil še malo hudoben, potem lahko reče, da smo

kmetje vzrok nevednosti v šoli. Nazadnje boste tudi rekli: Vi kmetje ste vzrok, da sta se učitelj in učiteljica za šolo bolj slabo brigala, vi ste vzrok, da neko popoldne ni bilo v šoli ne učitelja, ne učiteljice, in da potem otroci dostikrat niso vedeli, ali je šola ali ne, in so hodili v šolo, kakor bi slepe miši lovili. Kdor je neveden, prevzeten in hudoben, lahko tako reče. — Zgovorili smo se. Kadar boste pa še kaj iskali, boste pa zopet pošteno dobili. — Sedaj se ravno oddaja nadučiteljsko mesto na naši šoli. Veseli nas to, da bo potem saj enkrat red. Želimo, da dobimo dobrega učitelja, in smo zoper to, da bi bila učiteljeva žena tudi učiteljica, ker je to za šolo za nič. — Kmečke zveze za ljubljansko okolico ustanovni shod bo dne 12. maja pri gospodu županu Korbarju v Hrušici. Obenem bo pa volivni shod, katerih smo dosedaj imeli že tri: v Mostah, v Štepanji vasi in Bizoviku. Navdušenje za našega dičnega gospoda dr. Šusteršiča povsod velikansko. Vsi ga gremo voliti, niti eden ne sme ostati doma.

d Z Iga. Dne 14. t. m. je bila na Igu občinska seja, pri kateri so se določili trije udeleževalci volivne komisije za državnozbornske volitve. Po volitvi so čutili trije liberalni odborniki potrebo očitno surovo zabavljati proti dr. Šusteršiču, našemu kandidatu. Pokazali so s tem očitno svojo liberalno barvo, njihov evangelij je tako že od nekdaj »Sl. Narod«, pokazali pa so tudi ob tej priliki o politiki svojo pravo oslovsko modrost. V »Domoljubu« jih bomo v eni prihodnjih števil natančneje opisali. Po svoji surovosti se je najbolj odlikoval občinski svetovalec Franc Kraljič iz Studenca.

Vstal je kakor kralj na dvoru,
V žilanskem občinskem zboru
Sirokoustni France Kraljič.
Spomnil se je Rusa in Ogorečevega ata
In ju predlagal za liberalna kandidata.

Toda čui!

Zagrmil iz grl modrih mož,
Franc Kraljič, ti nam kraljeval ne boš.
Mi imamo svojega že kandidata,
Vrlega Šusteršiča advokata,
Ti sam pa voli liberalca al' pa demokrata!
Eden izmed »S. L. S.«

Bohinjske novice.

g Hranilnica in posojilnica na Bohinjski Bistrici je imela 7. t. m. tretji občni zbor. Martin Ravnik, načelnik, je pozdravil navzoče člane, konstatiral sklepčnost ter dal v poročilo besedo župniku J. Piber. Isti poroča, da je imel zavod v minolem letu 286.685 K 38 h prejemkov ter 256.146 K 1 h izdatkov, torej znaša denarni promet 512.831 K 29 h. Sej je bilo 13; med temi dve izredni. Člani nadzorstva so izvrševali svojo nalogo vestno. Čisti dohodek 797 K 76 h; rezervni zaklad 2207 K 67 h. Iz tega je posneti, da hranilnica in posojilnica vživa popolno zaupanje ljudstva.

g Vodna moč. Vinko Hudovernik, Vinko Resman iz Radoljice in Valentin Muley iz Lancovega nameravajo uporabiti vodno moč Savice in Ribnice, katera se izliva pod Bohinjskim jezerom v Savico, kot gonilno moč za novo valnato žago s turbino. Tudi svetilno napravo imajo v načrtu. V ta namen se je vršil na lici mesta dne 7. t. m., komisijonelni ogled.

g S I. majem dobimo nov vozni red. Za nas Bohinje ne bo posebno pripraven; zlasti zveza z Ljubljano ne bo prav nič boljša, kakor dosedaj. Vozil pa bo en brzovlak več, kakor do sedaj.

g Laški delavci so vračajo na delo. Posebno zidarjev vlaki dan na dan mnogo zvožijo v našo domovino. Tudi na Bistrici so z delom že pričeli.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Dovlega se nam poroča: Pretečeni terek je zahtevala pri nas nesreča človeško življenje. Delavci so spravljali drva po strmini v dolino. Ker so se pa ustavila, je šel 32-letni oženjeni Franc Dolžan, da bi odstranil oviro. Nesreča je pa hotela, da ni mogel tako hitro odskočiti in tako je prišel pod drva, ki so ga pokopala pod seboj in gnala po strmini navzdol. Ko so ga delavci izkopali izpod drv, je imel prebito vso črepanjo. Živel je še kakih par ur, da je prejel še sveto poslednje olje. Umrl je bil splošno priljubljen in ima tri nedorasle otročje. Naj v miru počiva!

g Iz Krškega. »Narodov« dopisnik iz Krškega napada »Domoljubovega« dopisnika zaradi notice, v kateri se kratko pa žaljivo omenja smrt gdčne. M. Gregoričeve. Ker sem čul trditev, da »Narodov« dopisnik s svojimi nelepimi izrazi grize mene, s tem javno povem, da jaz nisem pisal dotične vesti v »Domoljub«, ker jaz načeloma nikogar ne maram napadati po časnikih. — Fran Vidmar, kahtet.

g Iz Žabnice. Pri volitvi dne 21. t. m. je bil za predsednika kr. šol. sveta izvoljen posestnik Jan. Oman iz Žabnice, za njegovega namestnika pa posestnik Mat. Dolenc iz Sp. Bitnja, oba pristaša »S. L. S.« — Za krajnega šol. nadzornika je bil imenovan posestnik J. Logonder. — Število Mohorjanov se je dodatno za 4 ude pomnožilo. Zdaj jih je skupno le 4 manj, kot lani. — Za državnega poslanca bomo 14. ma' volili kandidata gospoda Fr. Demšarja. — Po polju in njivah se pridno dela. Le to je križ, ker ni dobiti ljudi za delo. Splošno je pomanjkanje delavcev in poslov po deželi, povsod se čujejo pritožbe nad tem, toda tako zelo pa delavcev menda ne manjka kmalu kje kot pri nas. — Ogreti se kar ne more zunaj v naravi. Hladni vetrovi brljejo vedno od sneženih planin.

Dolenjske novice.

Iz Zagorja

d »Cankar bo govoril!«, tako je šlo od ust ust do ust po naših krajih. Agitirali so za njegov shod daleč naokoli, raznašali volivni oklic socialnih demokratov, in res je bilo zbrane na Belo nedeljo dosti radovednosti. In Cankar je govoril! Pa kako? Kratko, pretrgano, boječe je bilo vse, pa še tisto je bilo samo zabavljanje. Si je pač mislil: čemu se bom pa trudil, dosegel tako ne bom nič. Pametni možje pravijo: boljše bi bilo, da bi se ne bil pokazal; bi nam ne bil vzel vsaj še tistega spoštovanja ki smo ga imeli do njega dokler ga nismo poznali. Prav smili se nam mož, kakor pravi pesem:

Škoda tebe, Ivan Cankar,
ker si sicer dober člankar
da se boš zastonj potil
in nazadnje tinto pil.

Čobal je sicer popravljaj, kar se je dalo, pa kaj, ko ga pa ljudje tako dobro poznajo. Kar je povedal pametnega, se je naučil iz »Slovenca«, ki ga pridno prebira, kakor je sam priznal, njegovi so bili le tisti ocvirki, to se pravi zabavljanje, ki jih znajo njegovi že na pamet.

z Kako ves drugačen mož je Povše, je pokazal njegov shod. Do 300 vrlih mož je bilo priča, da res dela naša stranka za narod. Mirno, brez na'manjšega zabavljanja, je razložil kandidat možem, kako se je trudila slovenska ljudska stranka do zdaj za kmeta, de-

lavca, obrtnika in bo delala še naprej v korist tem stanovom, ki so najbolj potrebni pomoči. Zato so pa tudi vsi zborovalci navdušeno obljubili, da bodo dne 14. maja volili le njega.

z Kako bi bilo med socialnimi demokrati, če bi se uresničile njihove sanjarije in bi kdaj prišli do oblasti, smo tudi videli. Naši ljudje dostojni — oni pa pošiljajo svoje otroke meketat, ker so menda sami za backe preveliki. Res lepa vzgoja teh backov: mekeke!

z Seveda pri vsaki neumnosti morajo tudi liberalci zvonec nositi. Ker niso za drugo pametno družbo, mislijo, da jih bodo rešili backi. Ne vedo reveži, kako strašansko se osramotijo. Zato je rekel po pravici neki mož: poprej so bili sokoli, zdaj jih bomo pa prekrstili za kozle.

z Vprašanje. Čobal je v zadnjem času postal velik prijatelj kmetov. Ali se mož več ne spominja, kako je govoril na shodu pri Erjavcu o kmetu? »Kmet mora prej ali slej izginiti, če hočemo mi soc. demokrati priti do moči. Da, kmet mora priti na psa, in če se to prej zgodi, boljše bo za nas.« Ali mar ni bilo res tako?

z Novo kapelico v čast žalostni Materi Božji je postavil gospod Ivan Žagar pri svoji hiši. Kip je lepo izdelal Fr. Tončič v Kamniku.

z Maurovo posestvo na Švepovem z apnenicami vred je kupil gospod Josip Schwaiger iz Ljubljane.

z Nesreča. Prevžitkarja Franceta Klančarja iz Bukovja je vrgla krava tako nerodno, da je padel z glavo na oster štor in se prav zelo poškodoval.

z Kap je zadela vdovo Katarino Hoffman. Pred kratkim se je zgodilo isto njenemu možu.

z Obiteljski večer se je na Belo nedeljo v topliški šoli dobro obnesel. Dobro delo naj se nadaljuje v korist starišem in mladini.

z Iz okolice Izlake-Kolovrat. Kakor povsod, tako se tudi pri nas zanimamo za bližajoče se volitve. Z malo izjemo smo tukaj sami pristaši »S. L. S.« in zato bomo oddali svoje glasove 14. maja našemu kandidatu gospodu Povšetu. Dne 14. t. m. je nas precej pohitelo v Toplice pri Zagorju poslušat gospoda kandidata, tisti, ki ga še nismo videli, pojedemo 28. t. m. na Vače, kjer priredi gospod Povše shod. Kmetje, v obilnem številu na shod v Vače! — Liberalci so pri nas do malega izumrli, ker ljudem se je njih početje zdelo le preneumno; pa tudi soc. demokrati se zastonj trudijo svoje grde nauke med kmete zasejati. Zdaj skušajo Cankarja skozi spraviti; no, padel bo prav gotovo »skozi«. Oni dan so pri nas iskali hišo, kjer bi radi priredili shod; a noben kmet ni tako nespamet, da bi volil soc. demokrata in tako pljuval v svojo lastno skledo. Agitirali so za Cankarja med drugim tudi s tem, češ, da je tudi okrajni glavar za soc. demokrate. No, mi tega ne verjamemo, soc. demokrati so gotovo lagali, ker na vsak način bi bil soc. demokratski okrajni glavar malo čudna prikazen. Čobal naj pomisli, da se gotovo zadavi tisti, ki je preveč požrešen. Liberalci so bili strašno požrešni na cerkev in duhovnike in zato so se zadavili. Zagorski Čobal ne more niti eno minuto govoriti, ne da bi požiral kakor gladen volk cerkev in duhovnike. Kakor liberalno, tako bo tudi soc. demokratsko stranko zadela ista usoda; zadušila, zadavila se bo prej ali slej v svoji nenasitni požrešnosti na cerkev in duhovnike. Božji mlini mellejo sicer počasi, a tem sigurneje!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Toplice na Dolenjskem. Volivni shod se je včeraj vršil nad vse lepo in veličastno, v popolnem redu in soglasju. Zbralo se je

vkľub slabemu vremenu do 300 možakov in fantov iz štirih far: Toplice, Soteska, Vavtavas in Prečna. Zborovali so na vrtu župana Janeza Sitarja. Na predlog županov je bil izvoljen za predsednika topliški župnik Ivan Podboj, ki je zbrane volivce pristrčno pozdravil, pojasnil pomen novih volitev za državni zbor in katere lastnosti mora imeti poslanec, ki ga bomo volili. Priporoča dvornega svetnika Šukljeta iz Kandije, ki je za to najbolj zmožen; spret in izkušen, ki ga ves okraj želi in je bil na dveh zaupnih shodih soglasno sprejet kot kandidat. Šuklje viharno pozdravljen nastopi in v glavnih črtah nariše pot svojega delovanja v novem državnem zboru. Njegova kandidatura je bila navdušeno sprejeta. Nobenega nasprotja ni bilo, noben ugovor se ni čul. Gospod kaplan Krhne je prečital in pojasnil resolucije, ki so bile soglasno odobrene: zaupnica bivšim poslancem, dveletna vojaška služba, belokranjska železnica preko Toplic, ustanovitev »Kmečke zveze« za ta okraj. S slava-klici papežu in cesarju smo shod dokončali. Predsednik je naročil: 14. maja vsi volit, tisti dan bodi »narodni praznik.«

d Iz St. Lovrenca ob Temenici. Kjer je veliko smeti, se mora pomesti, kjer je veliko gnilega, se mora gnilo odrezati. Tudi v St. Lovrencu je veliko gnilega. Daleč naokoli so nekateri znani po svoji omiki in svobodnosti. Dva duhovnika so že spravili stran z nagajanjem in tožbami; pred dobrim letom je pa eden še samega knezoškofa na potu iz našega mesta v vagonu nesramno napadel. Te lepe cvetke še niso usahnile v župniji. Sedanjí župnik se je lotil resno dela. Vsako nedeljo je imel dve maši, pri vsaki tudi pridigo, popoldne krščanski nauk in potem še posebne shode skoro vsako nedeljo za mladeniče in može, za Marijino družbo, tretji red itd. Prejemanje svetih zakramentov se je potrojilo. Človek bi mislil, da bodo tudi nasprotniki priznali to delo, katero je gospod župnik prevzel brez najmanjše nagrade in se trudil za farane čez svoje moči. Kdor bi to mislil, še ne pozna naših omikancev. Od novega leta so bili kar po vrsti v »Narodu« napadi najpodlejšje vrste na njegovo delovanje. Treba je bilo odločno nastopiti. Nadučitelj gospod Potokar je z novim letom zaradi bolezni odložil službo organista. Župnik ga ni maral nazaj sprejeti, ker se kot organist ni zmenil za njegove ukaze in želje, ker ima »Narod« naročen, ki vero vedno blati in je od cerkvene oblasti prepovedan, ker ni prejemal svetih zakramentov, ni hotel podpisati one prošnje proti razdružitvi zakona. Kdor je cerkveni kruh, se mora tudi po cerkvenih željah in zapovedih ravhati. Od župnika ne more nobeden zahtevati, da bi se ravnal proti svoji vesti. V cerkvi je on gospodar, kakor kmet v svoji hiši. — V nedeljo popoldne 14. t. m. je prirohnelo nekaj mož, ki so se poprej pri Šlajpahu napili, pri krščanskem nauku jih seveda ni bilo, k župniku, naj vzame Potokarja nazaj. »Narod« jih popisuje, da so bili to možje, katerim nič ni mar, če kdo gre k spovedi, če »Narod« bere, nič mar, kako se poje na koru. Čast takim zavednim, katoliškim možem! Vpili so res nad župnikom, ki jim je mirno razložil svoje ravnanje in dolžnost, tako delati. Nima sovraštva do učitelja, saj mu je odpuštil dolg za stanovanje v kaplaniji. Toda svojo dolžnost mora izpolniti. Če hoče gospod Potokar še biti organist, mora »Narod« pustiti in v zadevah orgljanja biti župniku pokoren. Brez tega ne bo več organist. Ker pa vinski možem ni bilo za mirno poravnavo, ampak le za prepir, so mu z vpitjem odšli. — Vsa surovost se je pa pokazala, »ko so domu grede«, tako piše »Narod«, »še župnikovi ma-

teri par krepkih zabelili, to je ubogo staro ženo, ki ni nikomur nič žalega storila, roboto opsovali. Tega so zmožni le pravi divjaki. Ta čudovita omika se je pokazala tudi ponoči. Namazali so župnišče z blatom, vsem v dokaz, da blizo in daleč ni takih ljudi. Mislili so župnika oblatiti, kateremu nikdo ne more očitati, da ni tudi v najmanjši reči spolnil svoje dolžnosti, pa so oblatili le samega sebe in faro zraven. Zdaj je bilo pa skoro vsem drugim preveč. Sami so se sramovali svoje tovaršije. Cele vrste dobrih mož je prišlo k župniku povedati, da se s studom in grozo obračajo od takih ljudi. Pri vseh je bilo odločno: gospod Potokar ne bo in ne sme biti več organist. Zahtevali so, naj se tak učitelj stran spravi, ker mu ne zaupajo več svojih otrok. Župnik jih je pomiril: »Ne delajmo sovraštva. Dokler spolnuje kot učitelj svojo dolžnost, se ne more v to nič vtikati.« Jamo so kopali, da so notri padli.

d Iz St. Vida na Dolenjskem. 6000 kron podpore bodo dobile predlansko jesen po povodnji poškodovane občine Dob, Hrastovdol in Podboršt. Podpora res ni velika in vrhu tega po zasluženju liberalcev še tako dolgo zavlečena, a nekaj je vendar in hvaležni smo poslancem S. L. S., ki so storili, kar so mogli, in nam to pomoč izposlovili na merodajnem mestu. V zahvalo za to bomo ob prihodnjih državnoborskih volitvah 14. maja vsi svoje glasove dali prezasluženemu poslancu gospodu Povšetu, ki kandidira v našem volivnem okraju na programu S. L. S., ker smo se do dobra prepričali, da ima le ta stranka srce za nas in nam more in hoče pomagati. — Za pravi naslov so se obrnili socialni demokrati, ko so zadnje dni po naši fari kar kupoma razsipali volivne pozive in nam prav po kramarsko vsiljevali za poslanca »prezasluženega« Cankarja. Kakor nalašč so nam prišli ti oklici ravno pravi čas v roko, ko nam manjka nastila. Le globoko v gnoj zakopljimo Šentvidci te umazane in lažnjive socialnodemokratske cunje, da kje kuga ne nastane od tega smradu. Če kje, v St. Vidu proderete zanesljivo s svojim proslulim kandidatom Cankarjem, tega vas lahko zagotovimo že danes. Že preje smo mislili na vas. In zlasti Cankarja, tega za nas in za ves svet tako zasluženega moža, kdo bi ga ne volil! Tudi smo Šentviški volivci, dragi rdeči bratci, prepričani, da nas ne pozabite, kadar pričnete z ono blaženo bratovsko delitvijo svetovnega premoženja. Pač škoda papirja, ki ste ga stali po fari! Denar, ki ste ga dali za te prismojene cunje, bi bili morda ob času volitev krvavo potrebovali. Mi pa, volivci Šentviški, pokažimo 14. maja tem socialnodemokratskim, pa tudi liberalnim ničlam, kje so vrata in volimo soglasno gospoda Povšeta za svojega poslanca. — Tudi iz sosednjih občin čujemo, da so rdeči bratci bili zelo radodarni z volivnimi pozivi. Zakaj bi si ne olajšali tega dela in na dolenjski železnici najeli v ta namen nalašč par vlakov, da ne bi ubogi kolporter toliko sopihal in krvavi pot potil od praga do praga. Dolenjci bi jim bili zato zelo hvaležni, ker vemo, če nas sploh kdo svobodi in osreči, so to jedino socialni demokrati, ki so na eni strani »globokoverni«, na drugi strani pa imajo čuteče srce za trpečega brata — svoj žep. Da so ti možje navdušeni narodnjaki, o tem ni niti govora. Dolenjci! Pometite tudi drugje to sodrgo tako, kakor bomo storili Šentvidci 14. maja. — Na smrtni postelji leži že dalje časa cerkvenik in ključar v Dodu posebej čislani starček Jožef Klemenčič. Pridno se je udeleževal v postu še svetega misi-jona, a takratni hudi mrzga ga je položila v posteljo, odkar ni več vstal. 88 let star je še vedno rad in vzgledno stregel pri sveti maši in bil res vzor cerkvenika. Za dobovsko cer-

kev ima mnogo zaslug. Pod njim se je cerkev zelo povzdignila in vsestransko olepšala. Tudi je ves čas svojega službovanja pridno zapisaval vse imenitnejše dogodke te cerkve in nekateri spomini so prav zanimivi. Ker ni dosti upanja, da bi vrli starček še okrevaj, želi mu posebno dobovska soseska iz srca najboljše plačila pri Bogu.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Volivne agitacije v naših krajih so se pričele. Neodvisna kmeta, notarjev koncipient Tavzes in neizogibni sokolec Julče Novakov spremljata neodvisnega kandidata Grudna od kraja do kraja volivce spreobračat. Za njim jo ubere Kristan in če jih v kaki vasi dohiti, pove volivcem zaradi lepšega, da Gruden ni za nič, ker ne zna govoriti. Nazadnje bodo pa vseeno liberalci in socialni demokrati pri volitvah skupaj potegnili za Grudna. Gliha vkup štrih! — Škoda za Grudna, da se je vsedel na limanice gotovim osebam ter plava proti toku časa!

n Ante Kristan zabavlja v zadnjem »Najpreju« čez voditelja Slovensk. Ljudske Stranke. Kristančkov čevkanje pač ne dosega dr. Šusteršiča časti med ljudstvom. Voditelj naše stranke je prevzvišen, da bi ga Kristan mogel sploh razžaliti. Idrijskih mokačev preok Kristan je dejal, da je list »Naša Moč« za zabite knape in »Domoljub« pa za neumne pavre. Zapomnite si to idrijski rudarji, ki ne trobite v Kristanov rog in pa vi kmetje, ki vas to zelzato seme imenuje »neumne«! Ne dajte socialno-demokratskemu kandidatu Kopaču svojega glasu radi te psovke, ki jo je vam zalučal v obraz Kristan. Pokažite pri volitvah, da je Kristan neumen in zabit, ne pa vi kmetje in rudarji!

n Mrtvo dete. V soboto, dne 13. t. m. so dobili mrtvo dete, že objedeno od živali, na veliki ravnini proti goram nad Idrijo. Nečloveško mater zasledujejo.

n Železnice torej ljubljanski župan Hribar ne bo spravil v Idrijo, kakor je dr. Šusteršič povedal na volivnem shodu 14. t. m. v Ljubljani. Bilo je menda vse govoričenje o železnici samo agitacija za volitve v državni zbor. Liberalci pa res znajo potegniti ljudstvo, da jim vse verjame.

n Raznaša se govorica, da Gruden ne bo zmagal pri volitvah v državni zbor. Sicer to vemo sami; pa je morda vendar zvijača, da bi naši volivci roke križem držali ter bi liberalci v kalnem ribe lovili. Toraj volivci, še enkrat pozor: ne pustite se za nos voditi od liberalcev in socialnih demokratov! Naš kandidat bodi Josip Gostinčar in pri njem ostanemo!

n Ali je morebiti Kopač za poslanca? Ne bomo naštevati litanij, kakor pri Grudnu. Socialistom, ki vidijo v Kristanu boga, v onih pokvekah pa, ki jih Kristan priporoča, svetnike, se ne dá nič povedati. Razsodnim možem pa svetujemo: Kdor hoče vedeti, kakšen človek je Kopač, naj vpraša tistega postiljona, ki vozi pošto iz Idrije v Logatec. Za danes le to povemo, postiljon mu je zapretil, da takih ljudi (rabil je drugo nelepno besedo) ne bo več jemal na voz.

Vipavske novice.

Volivni shod na Planini. V nedeljo, dne 14. aprila okoli 4. ure popoldne je napravila »Kmečka zveza neodvisnih kmetov« po vzor-

cu Carl Majarja svoj volivni shod na Planini, ker drugam se ne upajo na celem Vipavskem — pa tudi za Planino jim je menda, če imajo le kaj žolča, prešlo veselje enkrat za vselej. Shod je bil javen. Otvoril ga je Janez iz malna — kmet, ki daje posojila po 8 od sto in še več. Na shod so privreli vsi liberalni »kmetje«: Carl iz Lož, učitelj Mercina iz Vipave, navzoč je bil seveda tudi znani Punčuh — višji učitelj iz Vrhpolja, učitelj Mercina s Slapa, tata Hrovatin; sedaj še župan Ferjančič in brat kraljeva zvonca s Slapa, navzoči so bili velmože iz Ustja Z Bratinom na čelu, dalje vse, kar liberalno leze in gre na Slapu. Bilo je kakor binkoštno nedeljo v Jeruzalemu, pa vendar jih je bilo vsega skupaj le dobro 50, reci petdeset »neodvisnih kmetov«. Naših mož pa se je nabralo do 150. Na shodu je najpopred govoril neki Domicelj iz Zagorja (gospod kmet Dekleva so preveč nobel kmet, da bi bili prišli sami med »neumne« kmete, poslali so rajše svoje hlapce. Koliko so dobili za trud, da so vezali Deklevove otrobe, ne vemo) in razvil je v jecajoči besedi program. — S. L. S., katerega je imel precej površno preplonkanega na nekem popirju. Svoj program je vedno zamolčal, ker je protiljudski in protiverski, zato ga je hranil skrbno v svoji liberalni duši. Za njim je govoril istotako jecajoče neki Jenko — »Babičev fantek« iz Cerkelj na Gorenjskem. Fantek, ki morda še nikoli ni videl trte rasti, prišel je učiti nas Vipavce, kje naj si kupimo, da si izboljšamo vinogradništvo . . . »Treba je, da si kupite prešo . . . Može se se zasmejati in klicati: »Jo že imamo!« »Kupiti si morati mlin, da boste mleti grozdje . . .« »Ga že imamo! Povej kaj novega!« In fantek se je razjezil in začel zabavljati proti dr. Žitniku, proti škofu in »Domoljubu«, katerega je imenoval najbolj lažljivo junjo. Zdal jo je pa fantek izkupil. Zadelo mu je iz sto grl naših mož: »Živio Žitnik! Živio Jeglič! Živio »Domoljub!« In moške in fantje so navdušeni vihteli klobuke. Zlasti gromovit je bil »Živio«, ko je Deklevov agent napadel »Domoljuba«. Ko so se klci poglobili, prša predsednik, želi li kdo besede? K besedi se oglasi domači župnik. Rekel je: Kar smo slišali glede vašega programa, je to program S. L. S., katerega ta stranka že več let dejanski izvaja, vi ga pa šele obetate . . . Dalje ni prišel, ker »neodvisni kmetje« so zbesneli, kot bi jih bil pičil gad. Carl Majar, Bratina, tata Hrovatin (ki je skakal kljub svoji visoki starosti kot verica) in Švadelj iz Lož so jeli tuliti na vse grlo: »Dol s farjem!« »Na prižnico naj gre, tu nima nič govoriti!« In konec je bil shoda, kandidatura se niti ni dala na glasovanje, ker so liberalci s svojo skrajno surovostjo razgnali svoj lastni shod, boječ se, slišati resnico. Slapenski liberalni pevski zbor bi bil rad zapel pesem: »Blagor mi, ki se spočije!« pa same jeze in žalosti ni prišel do sape . . . — Taki so torej ti »neodvisneži«. Na shodu so povdarjali, da niso liberalci; pa celi shod ni bil drugzega nego zabavljanje proti škofu in proti onim, ki so do sedaj imeli srce za kmeta. V svojem tiskanem programu, katerega so trosili med ljudstvo, imajo zapisano, da hočejo delati z vsemi stanov, tudi z duhovniki (stoji črno na belem). Ko pa se duhovnik oglasi, pa kriče in tulijo: »Dol s farjem!« Hinavci vi, vi lažniki! Ljudstvo vas sedaj pozna in pomedlo bo z vami dne 14. majnika, da veste. Pribiti moramo še: Če bi bili tudi najsurovejše ljubljanske barabe na Planino, ne bile bi se obnašale tako surovo, kot so se obnašali Carl Majar (ki poštene ljudi zmerja s prasicami), Hrovatin, Bratina, Švadelj itd. Pojdite drugič raje v hlev med pajske, ne pa med poštene ljudi, tu ni mesta za take suroveže. Mi si nikogar svo-

jih ne pustimo psovati, najmanj pa svojih duhovnikov. Pripomniti moramo dalje, da so se učitelji na shodu še dosti mirno in dostojno obnašali, samo slapenski učitelj je nekoliko skakal meda od jeze, ker je že spomlad in torej ne bo mogel in smel voliti Dekleve in tako dejansko pokazati svoje pristno liberalnega srca. Punčuh iz Vrhpolja ka je hotel celo po svoji stari navadi nekaj pomirovati, pa ga je zavrnil eden naših: »Če našemu gospodu župniku ne pustite govoriti, tudi vi kar tiho bodite. Kaj menite, če imate velik trebuh, da imate kaj več pravice?« In Punčuh je obmolknil kot poparijen pudel. Tudi smešnih prizorov se ni manjkalo. Neko lačno liberalno revše je kričalo: »Farji nam pojedjo vse piščance, mi pa moramo jesti suho polento!« To pa se je celo nekemu liberalcu zdelo preneumno, da je zavpil: »Dajte, ljudje, kupite vse piščance po Planini in jih specite temu-le, da bo ta h . . . č že vendar enkrat sit!« Jernej Zorž pa je mrmral: »Per mei duši! Zmagati pa moramo, če ne zlepa, bomo pa rezali s fovečem!« Moža priporočamo državnemu pravdniku, kajti da Jernej res zna tudi rezati, o tem bi vedeli pripovedovati — ljubljanski prežoni. Kakor vidite, ljudje božji, smo se kljub vsi resnobi na shodu »neodvisnih« prav prijetno zabavali. Glavna zabava bo pa dne 14. maja leta 1907.

Pesem o volivnem shodu na Planini.

(Zložil mladenič na Planini.)

Bil je na Planini liberalni shod, liberalci so privreli od povsod — iz Vipavskega od vseh strani z velk'mi svojimi trebui.

Prišel je Karl Majar z Lož in Švigel v glihi štiri mož. Prišli so slapenski rogovileži, liberalci vsi zagrizeni.

Prišel je horenda suhoklek, liberelec po dolgem in povprek. Prišla sta Žorževa človeka, z liberalnega oba sta Kleka.

Prišel je Punčuh in Mrcina, liberalna od obeh je slina. Prišel je Nace Belcev in Bratina, oba sta kislega spomina — in kar je takega plevla, prišla je liberalna garda cela.

Svoj lastni shod so si razgnali, mi pa jih bomo pokopali na dan 14. maja, ko se volitve dan obhaja.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Volivni imenik za državnozborske volitve je bil razporejen od 2.—15. aprila. Volivcev je vpisanih 1086, a pride vsled reklamacij še nekaj novih. Liberalci so čas reklamacije prav dobro porabili in vložili nad 100 reklamacij. Ta trud bi bil sam na sebi gotovo hvale vreden, da ga ne bi kolikortoliko kazil postranski namen, katerega so liberalci očitno imeli pri svojem prizadevanju. S celim kupom vloženi reklamacij so hoteli javno mnenje delati, češ, kako malomarno in pristransko je starotrški župan sestavil volivni imenik. Šlo se jim je za število reklamacij, zato jih je med njimi mnogo brezpomembnih. Reklamirali so celo one, ki so umrli že med tem časom, ko je bil imenik že sestavljen. Ubogi liberalci, še mrtvi jim ne dajo miru!

Liberalna vsiljivost. Blizajoči se 14. maj čudovito vpliva na naše liberalce. Kar čez noč so postali tako sladki, tako vsiljivi, da bi

jim ljudstvo res verjelo, da jih že dolgo časa ne pozna kot — slab denar. S tistim listom, ki se mu pravi »Notraj nič«, so posebno darežljivi. Kar v vsako vas prihaja zadnji čas več teh lističev, ne da bi jih kdo naročil. Ljudje, kdaj se je vam še tako vsiljeval »Domoljub«, kakor se sedaj nepovabljeno vsiljuje »Notranjec«? V peč ž njim ali: — kar je še boljše — po tisti poti, po kateri ste ga prijeli, ga pošljite tudi nazaj. Za liberalne brezverske cunje naj ne bo v poštenih hišah prostora!

Liberalna hinavščina. Peska bi radi nasuli v oči naših somišljenikov s »programom knietske stranke za Notranjsko.« Kakor berač na božji poti svoje rane, tako razkrivajo liberalci zdaj pred volitvami svoje za kmeta plamteče srce. »Da bi se le kdo na naš sočutno ozrl!« si mislijo. A težko se bo dobil tak Samaritan, ker vsak razsoden volivec vé, da liberalci še nikdar niso ničesar storili za kmeta. Tudi celi kupi »njihovega« tiskanega programa, katerega so prepisali iz programa S. L. S., in katerega sedaj pridno med ljudstvom širijo, jih ne bodo rešili. Naše ljudstvo dobro vé, da ne morejo biti prijatelji kmeta tisti ljudje, ki jim ljubezen sega samo do lastnega trebuha in lastnega žepa. Liberalci imajo za kmeta sladka usta do 14. maja, potem se bo spet začela stara pesem o neumnih kmetih.

n Liberalcem nobene vere! Liberalci zdaj pridno pretekajo od vasi do vasi. Zakaj? Da bi vjeli kje kakega omahljivca; pri odločnih možeh in fantih se tako ne upajo ničesar opraviti. Volivci! Ne verjemite liberalcem ničesar, kajti glavni pripomoček, liberalcem pri njihovi agitaciji je — laž. Kadar vam bodo vročene glasovnice, ne dajte jih v roke nobenemu liberalcu, sicer vas bo prevaril! Bodite oprezni zlasti pred takimi, ki so včasih stali v naših vrstah, a zdaj agitirajo za liberalnega kandidata! Morda poznate kakega takega odpadnika. Poturica je hujši od Turka.

n Katoliško slovensko izobraževalno društvo je priredilo 14. aprila predavanje. Govoril je č. g. Janez Klavžar o ustavi s posebnim ozirom na Avstrijo. Da je snov predavanja kakor nalašč za sedan'emu času primerne razmere, pokazali so poslušavci, ki so z zanimanjem sledili poljudnim izvajanjem g. predavatelja.

n Kot sodni kanclist pride v Lož g. I. Mahorčič, ki je imel do sedaj svoje službeno mesto v Radovljici.

n Obesil se je v Podgori že precej priletni Luka Petrinčič, po domače Lokaj. — Omračil se mu je duh.

n »Neodvisni kmetje« farbajo ljudi, da bodo vsi uradniki volili našega poslanca. S tem hočejo kmete premotiti, da ne bi volili vrliga Žitnika, češ, tega bodo volili le uradniki in duhovniki. Kaj je na tem? To je prosta liberalna sleparija in laž! Čujte, pošteni kmečki volivci! V Ljubljani je uradniško društvo »Naša zveza« te dni na svojem občnem zboru proglasilo za svojega kandidata voditelja vseh kranjskih liberalcev, župana in kapitalista, Ivana Hribarja! Uradniki bodo torej volili liberalca, ne pa našega kandidata. Če pa bodo nekateri poštenješi in razumnejši uradniki volili našega poslanca, je to le njim in naši stranki v čast! Naša S. L. S. bode imela poslance iz vseh stanov, ker je prava ljudska stranka, ljudstvo pa obstoji iz raznih stanov, zato je popolnoma in edino pravično, da so tudi poslanci raznih stanov. Ker je pa naše ljudstvo v ogromni večini kmečko, zato ima S. L. S. največ poslancev, ki so sami posestniki ali kmetje. — Tako je, vi farbarji liberalni! Same laži so vas — zato ste pa prišli po celi kranjski deželi na kant. Škoda vas ni, vi Francozi! Cerkve bi radi podirali, duhovnike obesili, in druge poštene može, da ne bi imel kdo braniti ubogega trpina proti vašemu

oderuštvo, vi pijavke krvave! Vaši grehi nad ljudstvom so vnebovpijoči! Bliža se vam dan plačila — 14. majnik! Živio Žitnik! Živela vsem pravična, vzorna S. L. S.! Volivci, kmetje, vsi v to stranko, ki je v prvi vrsti pravcata vaša stranka!

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Begunje pri Cerknici.** V nedeljo 14. t. m. je bil v Begunjah liberalni shod. Bilo je okrog 10 liberalcev, večinoma iz Cerknice. Druge je prignala radovednost. Najprej je par besedi zastokal liberalni kandidat Gruden ter tako pokazal, da ne zna govoriti. Za njim je Lapajne, znani zagrizeni idrijski liberal, nekaj čvekal o neodvisnem kmetu, cedil slino po »kancelarparatu«, da bi s pomočjo tega paragrafa kar največ duhovnov spravil v ječo in se jezil nad razdelitvijo volivnih okrajev. Tudi Kabaj se je nekaj jezil nad »Domoljubom« in mu hotel podtikati lažljivost. Seveda »Domoljub« laže, »Slovenski Narod« piše pa samo resnico. Sploh ta mož zadnji čas precej kaže svoje liberalne rožičke. Ko je še znani ljubljanski Novak pogreval neodvisnost kmetov, pa pozabil povedati, da naj bodo kmetje neodvisni od ljubljanskih in idrijskih liberalcev, je bila stvar končana. Ljudje so se tej komediji smejali. Tudi pri Sv. Vidu nad Begunjami so isti dan ti liberalni zaslepljenci poskušali svojo srečo, pa so naleteli. Ljudje so jim na dveh krajih pot zaprli. Neki begunjski liberal je pa tožil, da so mu kočijo z blatom ometali. Se blato je prelepo za take ljudi.

n **Nekaj liberalnih drobtin s hrenoviške političke mize.** Bilo je dne 25. marca t. l. — tako nas zabite kmete obveščajo očitelci, — ko je baje hotel vpokojiti cestar Blaž v gostilni na Dilcah liberalnega gospoda Barbarosa vgrizniti radi znanega kravjega zvonca ateta Žužamaže. Gospod Barbarosa pa, boječ se starčkovega ugriza, jo je bojda precej odkuril. Aj, aj, ata Barbarosa, slabi ste, slabi... Zvesti sodrug Barbarose, velepodjetni gospod Jože pa je povodom liberalnega volivnega shoda na Dilcah nosil jako zmagovito liberalne plakate po Landolu. Pa glej jo smolo, takoj so mu jih otroci potrgali in raztrgali s tem tudi njegovo lavoriko. — V Straneh pak je to častno službo izvrševal g. Andrej Srebotnjak, o katerem se pripoveduje, da je s tako častjo in takim ponosom prinesel liberalni plakat v svojo domačo vas, da se je zdelo, kakor da nese zastavo kralja Salomona. Kdor zna, pa zna! — In tudi predragi prijatelji Karol z Ubelskega kajpada ni smel zaostati za drugimi neodvisnimi kmeti. Tudi on je prav pridno pete brusil in jih menda še zbog agitacije. Radi bi vedeli, koliko zlatov boste zaslužili pri atu Žužamaži, ker znate tako izvrstno agitirati za kravji zvonec? — Oh, saj pravim, no, neodvisni kmetje, ki se sedaj toliko trudijo za prosep kmečkega stanu, so pa res čudni ljudje. Povsod drugod bi radi napravili red, a v lastnih vrstah pa reda ne poznajo. Le ozrite se, vi neodvisniki, zopet tja gor v Strane! Ondi bote opazili vaše baže moža, ki v svoji gostilni policijske ure ne pozna. Menda stoji, pa jo bomo že navili ob svojem času, da bo šla.

n **Od kranjsko-istrske meje.** Minulo leto je razsajala huda škrlatinka v obmejnih istrskih vaseh v podgrajskem okraju, posebno v vasi Sabonje, kjer je tudi živinska kuga (vranični prisad) okoli 25 glav govedi pokončala. Oboja bolezen se je razširila čez mejo. V Harijah je umrlo že mnogo otrok. Med odraščeniimi se pa širi vročinska bolezen (tifus) ki je že štiri spravila pod zemljo, med tem 27letnega gospodarja Gregona, ki se je

šele predpustom oženil, in 36letnega korenjaka Lužarja. Nevarna bolezen je vranični prisad pri govedu, ki v nekaj urah konča zdravo žival. Ob taki priliki se res posebno pokaže, kako potrebna je reforma zdravstvenih postav, po kateri zdravniki sami zdiha-jejo. Čemu imamo zdravstvene zastope? Da davkoplačevalci plačujejo večje priklade, ki se porabijo največ za upravne stroške. Posebno glede živinozdravništva smo kakor na Turškem. Slučaj se naznani v oddaljeno Postojno. Živinozdravnik je ravno klican v Vipavo ali kam drugam. Tako leži mrtva žival dva ali tri dni na prostem nezakopana. Bacili imajo dovolj časa, da se razširijo pošteno po pašnikih naprej na drugo govedo. Od kod bolezen? Vročinska bolezen ima pač svoj ovir v naših »imenitnih« vodnjakih. Kakšen pa je kraški vodnjak zraven vsake hiše. Navadno blizu gnojišča vidiš 1—4 m globoko jamo, kamor je izpeljana kapnica. Ta iz strehe seveda brez filtra nanosi vse mogočo nesnago v vodnjak. Kar še manjka, pa se spravi noter z zajemalniki. Gospodom v Ljubljani in na Dunaju ki imajo v rokah vodne zadeve, bi kaj radi privoščili nekaj dni namesto dobrih in okusnih pijač, našo umazano, nezdravo kapnico, potem pa bi kmalu vse kraške vasi dobile poštene zdrave vodnjake. Prepričani smo; ako bi videli ubogo kraško žival, ko pije v poletni vročini prestano, in sparjeno vodo iz umazanih kalov, kamor se zbira največ iz cestnih jarkov, in v kateri prirodoslovci lahko najdejo cele zaloge raznih dvoživk, lazin in bacilov, bi ne hoteli piti kave z mlekom teh ubogih kravic, ki morajo poleg tega opravljati tudi vozna dela. Tudi meso od njih bi jim ne dišalo. Lani je povenjen in toča napravila mnogo škode. In kaj so storile poklicane oblasti? Prizadevale so se posebno, da kolikor mogoče preprečijo ali vsaj zmanjšajo podporo. Ko je županstvo v Trnovem sestavilo zapisnik, koliko naj bi prejeli posamezniki semen, so orožniki šli pregledovat v posamezne hiše in delali naravnost opazke: »Vi imate dosti krompirja, vi ne dobite nič!« Vprašamo, kaj vendar nekateri gospodje imajo od tega, ako povsod skušajo kmeta samo oškodovati? In potem še gruntajo in študirajo, zakaj da narod hiti v Ameriko? Samo iz trnovske občine je 165 samih volivcev v Ameriki. Koliko pa mladeničev pod 24 letom. Županstvu se je očitalo, da je vpisalo 500 nevolivcev. Liberalci so začeli reklamirati. Bivši liberalni župan je reklamiral vse vpisane Amerikance. Torej tudi volivna pravica se tem siromakom odrekla? Kmetje zapomnite si to, da liberalci niso prijatelji kmeta.

n **Črni vrh.** Tu pričakuje o liberalci Grudnovega shoda. Gruden se je menda dobro pripravil, saj je naročil kar sedem kosil za tiste prireditelje shoda. Ponoči od sobote na nedeljo pa so razstlali liberalci polno plakatov, ki pozivljajo kmete, naj volijo Grudna, če hočejo sami sebi dobro. Burja pa je začela pihati na vse zgodaj jutraj in raznaša po zraku plakate s častitljivim Grudnom. Gospod Grude, kako pomenljivo za vas, tako bodele odleteli 14. maja, ljudski glas vas vzdigne in vrže med staro šaro.

Iz raznih krajev.

Shod kranjskih krošnjarjev na Dunaju. Kranjski krošnjarji in kostanjarji na Dunaju so imeli 17. aprila t. l. v gostilni »Zur goldenen Kugel« v VII. okraju, Kirchengasse 33, voliven shod, da se dogovore o svojem stališču nasproti raznim strankam in njih kandidatom, Shodu je predsedoval gospod Anton

Barbič. Na shod so tudi prišli kot gostje od krščansko-socialne stranke gg. dvorni svetnik dr. Gessmann in mestni svetnik Oppenberger, magistratni direktor dr. Weisskirchner je pa poslal zastopnika. Prvi govornik je povdarjal, da so vsi kočevski slovenski in hrvaški krošnjarji kristjani, njih trgovina je poštna ter se obrača k navzočim krščansko-socialne stranke zastopnikom, da naj njih krošnjarstva in trgovine nikari ne zamenjavajo z židovskim. Oni imajo še od cesarice Marije Terezije privilegij do krošnjarstva, židje pa ne. Kranjski krošnjarji tudi ne zlorabljajo svojih pravic. Nato je g. Oppenberger naglašal zasluge krščansko-socialne stranke, opozoril je navzoče na desetletni jubilej župana Luegerja ter povdarjal, da se morajo vsi krščanski sloji zjediniti proti skupnemu sovražniku. Temu govoru je sledilo viharo odobravanje. Govornik dr. Valjavec je izjavil, da bodo vsi navzoči glasovali za krščansko-socialne kandidate, da pa izrekajo pri tem željo, da naj v bodoče krščansko-socialna stranka ščiti njih pravice. Gosp. dvorni svetnik dr. Gessmann je opozarjal navzoče na dejstvo, da liberalni kandidat knez Auersperg njim ni bil nikoli naklonjen. Glede lastne stranke je pa izjavil, da sicer dunajski magistrat dunajskim krošnjarjem in kostanjarjem ni bil baš prijazen, da se pa v bodoče tega ni treba več bati in da se število prostorov za prodajanje soda-vode ne bo več skrčilo. — Govoru Gessmannovem je sledilo viharo odobravanje. — Krošnjarji so potem sklenili, podpirati krščansko-socialne kandidate. Nato je gospod Barbič shod zaključil. Opomniti je pri tej priliki, da je gospod Anton Barbič tudi sicer zaupnik kranjskih in kočevskih krošnjarjev ter rad pomaga vsem, ki hočejo na Dunaju dobiti kakšno malo obrt. Vsled tega lahko vsak v takih zadevah piše njemu. On stane na Dunaju, II., Obere Donastrasse št. 43.

Slovenske vesti iz Amerike. V Jolietu je J. Obstetar vložil proti Illinois Steel kompaniji tožbo za odškodnino 10 tisoč dolarjev, ker se je v tovarni vsled eksplozije parnega kotla smrtonovarno opek. — Karol Sitar kandidira v Jolietu v občinski svet, ravnotako je tudi soglasno postavljen kandidatom Mat. Nemanič. — Hrvatsko žensko društvo sv. Ane je priredilo na velikonočni ponedeljek veselico s plesom v korist cerkve. — Prebitka je bilo 950 dolarjev. — V Kanzasu so ustanovili »Cerkveno delavno društvo sv. Jožefa«, ženske pa žensko podporno društvo sv. Veronike. — V Calumetu je ponesrečil v rudniku J. Kunti iz Istre. Zapušča soprogo in štiri nedorasle otroke.

Koroške novice.

k **Podgora.** Zmaga slovenske stranke pri občinskih volitvah v Slinjah je vzbudila v tukajšnjih narodnih krogih veliko veselje. To je prva zmaga. Druga pa bo, ko bomo oddali 14. majnika svoje glasove slovenskemu kandidatu Grafenauerju, kateri sme računati na lepo število glasov celo v Borovljah.

k **Celovski predkralj Šmartno, Št. Peter in Št. Rupert** se ne bodo tako hitro priklopili k mestu. Razpravljalo se je, kakor bi bilo to že sklenjena stvar, vendar pa občine imenovanih krajev nočejo privoliti k temu ter jim nič ne diši, da bi prišle pod oblast celovškega mesta. Vsled tega je pa sedaj sklenil celovski občinski svet predlog, da bi bila deželna postava stavbenega reda na ta način predručena, da bi se morale sosednje občine vselej ozirati na Celovec, ako bi kako novo stavbo izvršiti pustile. Na ta način bodo

potem občine primorane, obris novih poslopj poprej celovškemu občinskemu svetu predložiti, kateri bo potem zaznamoval črto, kako da se z ozirom na mesto sme zidati. V tej smeri zidana poslopja se bodo pa potem prilagala mestu, na to delstvo računajoč, da bo mestni občini potem lahko pritegniti trmoglav občine k mestu.

k Pazite na otroke! Pred kratkim je padel med postajama Glinje in Št. Vid neki triletni deček skozi okno iz večernega poštnega vlaka, ker je zgubil ravnotežje. Potniki so bili vsi preplašeni. Začudenje je bilo pa potem še večje, ko so ga našli popolnoma nepoškodovanega.

k Duhovniške in cerkvene stvari. Birmovanje (škofijska vizitacija) se vrši: 21. aprila v Svincu; 22. aprila v Št. Janžu na Mostiču; 27. aprila na Otoku; 28. aprila na Škofičah; 1. junija v Lipaljavsi; 2. junija v Žabnicah; 3. junija v Rablju; 4. junija na Kokovem; 5. junija v Gorjah; 6. junija v Štebnu pri Bekstanju. — Za vizitatorja dekanjskih župnij sta imenovana stolni prošt dr. Anton Müller in stolni dekan Gvidon Bittner. — Mašniško posvečevanje se vrši letos dne 17., 19. in 21. junija v celovski stolnici.

k Osebna vest. Č. g. Franc Hliš, kaplan v Cerknem, je imenovan za vikarja v Oreheku.

Primorske novice.

p Nova maša v Dornbergu. V nedeljo, dne 2. t. m., je obhajal č. g. Josip Vodopivec novo mašo v Dornbergu, svojem rojstnem kraju. Slovesnost je poveljevala krasno vreme. Ves Dornberg je bil praznično opravljen. Trije slavoloki s primernimi nadpisi, mlaji od cerkve do rojstne hiše, mnogobrojne zastave z vseh hiš, umetni ognji, streljanje iz topičev, vse to je pričalo, kako znajo vrli Dornberžani ceniti svoje rojake. Slovesnosti se je udeležilo tudi domače starešinstvo z županom gospodom Bercetom na čelu. Za duhovnega očeta je bil veleč. gospod župnik Juvančič, za duhovno mater pa gospa Viktorija Mrevlje. Cerkevni govor je imel č. g. dr. A. Pavlica. — Slavnostnega obeda, ki je bil v rojstni hiši č. gospoda novomašnika, se je udeležilo okoli 60 oseb. Raznim napitnicam na novomašnika, na njegove stariše, na gospoda župnika itd. se pridružujemo tudi mi in kličemo iz dna svojega srca: Na mnoga leta v zdravju in veselju!

p Nagle smrti preminol je v noči od petka na soboto 6. t. m. Anton Šfiligoj, vikar v raku. Rodil se je 15. junija 1827 v Biljani (Drnovka) ter bil v duhovnika posvečen dne 21. septembra 1854. Njegova zadnja služba je bila v Koračevici na Krasu; potem se je preselil v Goranjo. Zadnje dni, še v petek ob sedmi uri, se je pritoževal znancem na sprehodu, da ga zapira v prsih. Naj počiva v miru!

p Čudno nišče. V Pulju je kmetijska družba dala izleči jalce italijanskega kurjega plemena »Standard« domači kokoši. Iz jalca se je izleglo 9. t. m. piščice, dolgo 12 centimetrov s štirimi perotmi, štirimi nogami in glavo z enim samim očesom in dvema klunoma. Piščice je živelo eno uro.

p Izžvižganje gasilcev. Nedavno so bili o polnoči tržaški gasilci na glavni gasilski postaji obveščeni, da gori v hiši št. 25 v ulici del Solitario. Gasilci so se takoj podali z brizgalnicami na označeno mesto, a ko so dospeli tja, so konstatovali, da gori — v peči pekarnice Antona Peternela, ki je v isti hiši, in da se je valil jako gost dim iz dimnika pekarnice. Preostajalo jim ni drugega, nego vrniti se. Nekateri iz množice, ki se je bila nabrala tam, so začeli gasilcem žvižgati. Gasilci so pa

dva teh — in sicer 27letnega Hektorja Jaski in 17letnega Anzelma Rebeka — zasačili in ju dali aretovati. Ta dva sta bila na policiji zaslišana in potem izpuščena.

p S sekiro ranil ženo. Dne 8. t. m. je srečala neka Pierina Burger v ulici Vincenzo Bellini v Trstu svojega moža Jožefa, delavca, od katerega živi ločena. Žena je po svoji stari navadi jela moža, ki je obdelaval s sekiro neki zaboj, zbadati in jeziti. Jožef je v svoji nepotrepljivosti zagnal proti ženi sekiro in jo nevarno ranil, potem pa zbežal. Žena je imela še toliko moči, da je tekla za njim in vpila: »Vjemite morilca!« Nato se je onesvestila. Mož so seveda odvedli v zapor, ženo pa v bolnišnico.

p Od Sv. Florjana pri Gorici. Pri nas je bil že dvakrat sejavec slabega semena, neki Ropas. Pa se ni dosti prijel radi suše. Misli je mož, da pride še k nam, pa mu ne diši dobro. Naše vino ga je zapeljalo, je imel preveč široka usta. Mislim, da nas bo mož razumel, kaj hočemo.

Narodnogospodarstvo

Kajžarji na Danskem.

Ko je postal danski kmet prost, ko ni bil več navezan na zemljo, bila je nevarnost, da nastane nov stan poljskih delavcev. Vlada je tudi spredvidela, da iz poljskih delavcev lahko nastane kmetiški proletariat. In da bi to zabra, nila, je določila, da se morata ondi, kjer je prosta kaka kmetija in se hoče razkosati, napraviti iz nje dve kajži in da ob tej priliki dobe tudi vsi kočarji, ki imajo samo hišo brez zemlje, nekaj zemljišča. Poleg tega je dobil tudi vsak kajžar, ko so odpravili skupno polje, kot odškodnino za pašno pravico, ki jo je izgubil, 1 in pol do 2 in pol hektara zemlje, toliko, da more rediti eno kravo in nekaj prašičev.

Na Danskem torej nimajo stanu poljskih delavcev v takem smislu, kakor ga imamo na vzhodnem Pruskem. Spočetka so imeli kajže večinoma v zakupu. Najemščine pa niso plačevali v denarju, marveč so morali delati svojemu gospodarju gotovo število dni. To je bila sama na sebi navadna službena ali delavska pogodba. V kratkem času pa je to razmerje med bajtarji in veleposestniki dobilo zopet značaj tlačanstva. Bajtarji so se jeli pritoževati in stanovska zbornica je večkrat obravnavala o njih pritožbah. Zdelo pa se je, da se bajtarji ne bodo opustili drugače novega jarma kot z lastno močjo. In res, našel se je mož osvoboditelj, mož, ki je imel srce za trpina bajtarja, mož poln poguma in bistrega razuma. Bil je to Peter Hansen, sam bajtar. Hodil je leta 1848, po deželi in nagovarjal svoje stanovske tovariše k vstaji. In dosegel je, da so 27. maja 1848. odpravili tlako v vseh oblikah in najemščino so plačevali odslej le v denarju. Od tega leta se je pričel razvijati in napredovati bajtarski stan. Leta 1895. je bilo nad 159 tisoč bajtarjev, ki so imeli po 1 do 10 hektarov zemlje obdelovati.

Vzrok, da se je število bajtarjev tako pomnožilo, je pred vsem, da so se poprijeli živinoreje. — dočim so opustili pridelovanje žita, — dalje pa v tem, da so se oklenili združništva, ki podaja tudi malemu poljedelcu, — bajtariju vse ugodnosti in prednosti modernih velikih kmetij.

Res, da žita bajtar ne pridelava veliko, ima pa vse druge pridelke kakor veleposestnik. Ima mleko, ki ga oddaja v združno mlekarno, redi prešiče, ki mu jih spravi v denar združna klavnica, ima jajc, katere mu prodaja tudi mlekarne. Poleg živinoreje se peča bajtar več ali manj, kakoršne so ravno krajevne razmere

— s perutninarstvom, sadjarjo, vrtnarstvom, kar mu donaja lepih stranskih dohodkov. Najvažnejše za bajtarja je to, da ne potrebuje tujih delavcev, obdela vse domačo družino, ki se preživlja z domačimi pridelki. Zato pa so njihova zemljišča najbolj obdelana in vsled tega donajajo tudi sorazmerno največ dohodkov.

To vidi tudi vlada in zato je naklonjena malim poljedelcem in skrbi za njih razvoj. Podpira njihovo društveno življenje, deli premije, prireja poučne tečaje, napravljia poučna potovanja. Kmet-bajtar pošilja sicer tudi svoje sinove na visoke ljudske šole kakor drugi kmetje, a da more napredovati s tekom časa, posebno v kmetijstvu, so vsako leto na višjih kmetijskih šolah poučni kurzi za starejše bajtarje. Država daje podpore obiskovalcem, nekateri pa dobe celo vse stroške povrnjene. Vsako leto je 12 poučnih potovanj, večinoma po Danskem. Gredo pa tudi na Švedsko, Anglesko in Nemško. Država podpira tudi taka poučna potovanja bajtarjev.

Kako moker je po raznih deželah dež? Če Slovenca zelo dež napere, pravi: Do kože sem premočen. Francoz pa pravi: »Moker sem do kosti.« Še bolj moker postane Španec, ki prav: »Premočen sem do mozga.« Ali najhujši dež imajo menda na Arabskem, kajti Arabec pravi: »Premočen sem do čev.«

Stanoviten sodnik. Cesar Karl V. se je nekoč peljal iz Antverpena v Bruselj. Med potjo pa so njegovi konji pohodili neko ovco. Pastir je zastoj klical za kočijo, naj mu plačajo ovco. Ni si mogel drugače pomagati, kakod da je šel tožit. Sodnik je razsodil, naj plača ovco, kdor jo je povozil. Pisal je na dvor. Dvorniki so smatrali razsodbo za razžaljenje in so tudi v tem smislu odpisali sodniku, češ, da ne gleda na ugled cesarjev. A sodnik se ni ustrašil in je odgovoril: »V vsem se uklanam volji svojega ljubljenega cesarja, a kar zadeva pravičnost, se bojim le Boga. Cesar me je postavil za sodnika, da po vesti in pravici razsojam.« Cesarju je bil všeč ta odgovor, potrdil je razsodbo sodnikovo. Sodnika pa je poklical na svoj dvor in mu izročil prav zaupno službo.

Mi

imamo jasno glavo, močne živce, zdravo spanje in nobenih bolečin. Rabimo Fellerjev fluid s z. »Elsa fluid«, ki lajša bolečine, oživlja živce, odstranja slabost osvežuje in poživlja. Steklenica za poskusno 5 K franko. Proti bolečinam v želodcu, zaprtju, moteni prebavi Fellerjeve Rabarbare kroglice s z. Elsa kroglice, 6 škatlic franko K 4. Izdelovatelj E. V. FELLER v Štubici Elsatrg št. 16 Hrvatsko. 387 VII

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 2. maja 1907.

Loterijske srečke.

Dunaj,	20. aprila	34	40	52	33	45
Gradec,	20. aprila	69	74	2	3	58
Trst,	13. aprila	34	49	31	8	37
Linc,	13. aprila	30	56	78	23	79

Milostiva gospa,

all veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner« ?

Ker se vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vsehrvlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

**Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava**

ima spričo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Kunard Line* Trst-New-York je najpripravnější, najcenejša in najboljša pošt iz Ljubljane v severno Ameriko, kar to ni delogotrajne mučne vožnje po raznih železnicih, nobenega preseljevanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov maj potjo. Parniki so prostorni, varni, sračni in snažni; voziijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba odlična. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik

Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Naznanilo in priporočilo.

Slav. občinstvu se uljudno priporoča, lansko leto ustanovljena in z bogato zalogo preskrbljena tovarna pečij in glinastih izdelkov. V zalogi ima tudi mnogovrstne pečnice za pečenje kruha. Sprejema vsa, v to stroko spadajoča dela po zmernih cenah. **Franco Kozina & Komp.**, tovarna peči in glinastih izdelkov, Glinčé pri Ljubljani. 826

Največja, najboljša tovarniška zaloga ur, zlatnine, srebrnine, china srebra in dragocenih kamenov. 53, 21-4

Prodaja le I. vrste blaga.

Nižje vrste blago se ne razpečava. Zadovoljujem se z malim dobičkom

Cenike pošiljam zastoj in poštne prosto.

Kupujem tudi staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni

Fr. Čuden

urar, Prešernove ulice v Ljubljani

nasproti frančiškanskega mostu.

Eksportna trgov. na vse dele sveta.

Dva krepka učenca za mizarstvo obrt. kjer se izdeluje največ pohištvo. sprejme **Jožef Kregar Višmarje**, P. Št Vid pri Ljubljani. 936 2-1

IVAN PENGOV,

podobar, izdelovatelj oltarjev itd v Ljubljani naznanja preč. duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano

podobarsko delavnico

umrlega gosp. And. Rovška, Kolodvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnkem gosp. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 875 2-1

Stroški za enega vojaka znašajo na Ruskem 77, na Nemškem 2151, v Avstriji 1175, v Italiji 1535, na Francoskem 1633, na Angleskem 2045 kron. Na vsakega prebivalca Avstro-Ogrske pride na leto 16 kron stroškov za vojaštvo.

Iz šole. Profesor dijaku: »Deklamirajte mi sploh kako Goethejevo balado.« — Dijak (začne): »Arm am Beutel, krank am Herzen.« — Profesor: »Naslov se najprej pove.« — Dijak (pomišlja). — Profesor: »To vendar ne bo zagonetka. Malo pomislite.« — Dijak (čez nekaj časa): »Bettelstudent.«

Iskovanje vseh predmetov za zdravilstvo. posebno 2280 8

kilnih (bru) pasov

za moške, ženske in otroke natančno po meri. Pri poštnih naročilih se mora naznaniti, ali je kila na desni ali levi ali pa na obeh straneh in nje velikost.

Za gg. zdravnike svetilka zaloga kirurg. in medic. instrumentov in aparatov, kavčuk-prodmetov, elastičnih nogavic itd., izdelovanje modorcev.

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta

Levčeva hiša št. 32, Ljubljana.

Poslavo zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo. Edino pristen je 85 15

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko »redovnica«.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specijalna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starih ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklam vseh vrst. Cena: s lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

A. Thierry je Pregradi Brošura s tisoč originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah.

Vljadno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene. . .

2178 52-80

Hiša s hlevom in vrt v Podnjliva 4 mernike posetve s košenino naokrog se da v najem. Več pove Jera Marolt, Podmolnik 21, p. Spod Hrušica. 933 1-1

Milijoni gospodov in dam rabiJO „FEEOLIN“

Vprašajte svojega zdravnika, ni li „F-e-e-o-l-l-i-n“ najboljši kosmetični sredstvo za kožo, lasne in oboje! Še tako malo čist obraz in še grše roke postanejo takoj aristokratsko fine in lične z vporabo „F-e-e-o-l-l-i-n“. — „F-e-e-o-l-l-i-n“ je iz 47 najplemenitejših in svetih zelišč prirečeno angleško milo. Jamčimo, da po vporabi „F-e-e-o-l-l-i-n“ brez sledu izginejo vsaki izrastki in gube, ogrci, rdečica i. t. d. „F-e-e-o-l-l-i-n“ je najboljši sredstvo za čiščenje las in njih ohranjenje, preprečuje izpadanje las, plešo in boleznj v glavi. Zavežemo se povrniti denar, če bi kdo ne bil popolnoma zadovoljen s „F-e-e-o-l-l-i-n“. Cena kosa K 1, 8 kosil K 2-50, 6 kosov K 4, 12 kosov K 7. Poština za kos 20 v. od 6 kosov naprej 60 v. Povzetje 60 v. več. Pošljite M. FEITH nasl., Dunaj, VI. Mariablsferstrasse 45; dobiva se tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah. 929 1-1

A. Sušnik

Zaloška cesta šte. 21, Ljubljana.

Trgovina špecerijskega blaga, moke, špirita, žganja in raznovrstnih barv. — Ob času setve garantirano kaljiva semena, kakor: detelja, trava, pesa itd. Zaloga raznovrstnega železa, železnih šid, traverz, Roman in Portland cementa, štedilnikov, peči, okov za okna in vrata, kotlov vlitih in bakrenih, mrež za ograjo, pozlačenih nagrobnihi križev, tehtnic, utež, pump in cevi za vodnjake, sploh vse železnine po najnižji ceni. — Velika zaloga poljedelskih strojev: mlatilnic, slamoreznic, plugov itd. 355 18-5

Dobra postrežba, nizke cene.

Najboljše švicarske ure, zlatnina in srebrnina se dobe po najnižjih cenah pri sloveči domači tvrdki 357 26-9

H. Suttner, urar

Ljubljana, Glavni trg, nasproti rotovža.

Prosim zahtevajte nov velik cenik, kateri je ravno izšel in se pošlje zastonj in pošt. prosto

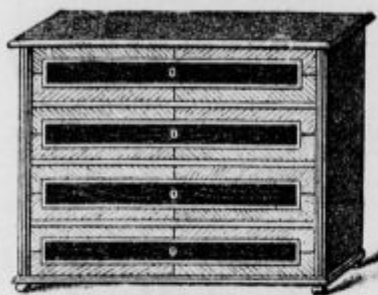
Na prodaj so dobro ohranjeni

okvirji za križev pot

po nizki ceni. Ravno tako se dobi star lesteneo (luster) še porabljiv. Več pove župni urad Nova Stifa, pošta Ribnica. 778 3-3

FILIP FAJDIGA
zaloga pohištva
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 19
priporoča svojo veliko zalogo
raznovrstnega
pohištva

po najnižjih cenah.

!! Največji uspeh nove dobe!!
Je sloviti

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI.

Vpisana varstvena znamka.

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platenino. Brez mila sode ali drugih dodatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvirnih zavojih z gorenjo varstveno znamko.

2197 16-13

250 gramov-zavoj po 16 vin.

500 " " " 30 "

1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Miniosu na Dunaju, I.
Mölkerebastel 3.

**90 hektolitrov belega vina in
25 hektolitrov rudečega vina**

proda po nizki ceni Jakob Vesnaver, po-
sestnik Sv. Lucija, p. Opertalj, Istra. 906

Kdor kupuje

gvantno blago za moške in
ženske, najde veliko izber in
605 ugodne cene pri 7-4

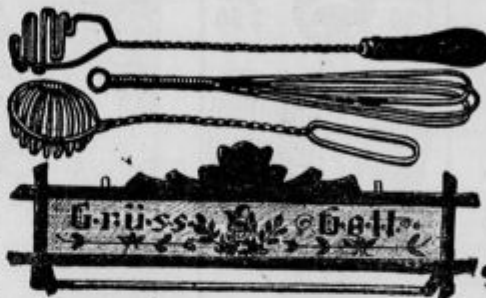
R. Miklauc, Ljubljana
Stritarjeve, (Spitalske) ulice št. 5.

**Stopalnik, žličar za
omoke, priprava za
krompir vse 3 komade
za 25 kr. Držalo za
brisačo, umetno izrezljano
in vezeno s steklom 25 kr.**

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija
naštetih stvari po 25 kr. Da omo-
gočim tudi onim, ki bivajo po
deželi, nakup teh neverjetno cenil
rečij, sem izdal cenike z nekaj
tisoč naslikanih stvari po 25 kr.;
vsakomur poštnine prosto, kateri

Izvozna hiša Hermann Auer,

dobiva se tudi blago po višji ceni. Razpošiljam te cenike na zahtevanje
postane gotovo moj odjemalec. 844 2

Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska trdnjava).

Pozor, kmetje in fantje! V
moji lekarniški praksi, katero iz-
vršujem že 25 let, se mi je po-
srečilo, sčasoma iznajti sredstvo
za rast brk in las, proti izpa-
danju las in za odstranitev
prhljaja (luskin) na glavi, to je
Kaplor št. 1. Cena (franko na
vasko pošto): 1 lonček 3 K 60 v-
2 lončka 6 K. Prosim, da se na:
roči samo od mene. Naslov je:
P. Jurčič, lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonija. Denar se pošlje
naprej ali s poštanim povzetjem.
273 10-5

John-o-volldampf pralni stroj

je dobrota za vsako gospodinjstvo, ker naredi perilo
bliščeče belo, ga varuje in obenem prihranja delo,
prihrani kurjavo, čas in denar za več kot 75%. Mno-
govrstna uporaba in najpopolnejša sestava, brez kon-
kurence! — Z John-ovim štedilnim parnim
strojem opremljen, je za poljedelstvo nepopisne
vrednosti. Pozor pred ponarejanjem! Samo varstvena
znamka „Volldampf“ zajamči pristnost. — Na željo
se pošlje na poizkus. 604 6-6

J. A. JOHN, A.-G., Wien IV/1, Frankenberggasse 4. 1/144.

Herbanny-jev podfosfornokisl

apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in
priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.
Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Po-
spešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za
zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatelj: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII./1, Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Nov. mestu, Sevednju, St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovecu in Volčperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Pristno samo z zavojem
na vedno znamko.

Herbanny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljšo preizkušen. —
Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in
njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za
zavitek. 2720 14-14

Bolezni v nogah

zdravi in razpošilja prospekte zastoj **Hauptmann**
v **Chemnitz**-i Dresdnerstr. 13/I. na Saškem. 930 1

Izjava.

Jaz, Franc Ručigaj, posestnik v Vel. Mengšu št. 79, preključujem in obžalujem, kar sem žaljivega govoril o č. g. kaplanu Ivanu Baloh, ter izjavljam, da nimam in nisem imel najmanjšega povoda, govoriti karkoli bodi nečastnega o tem gospodu, kateremu se zahvaljujem, da je od tožbe odstopil.

V Mengšu, dne 17. aprila 1907.

918

Franc Ručigaj.

Stampilije

vsake vrste,
paginir. in
numer. str. je
kauč. tiskarn.
itd. dobavlja
v solidni iz-
vršitvi

421

J. Lewinson,
Dunaj 1/25, Adlergasse
Nr. 12. — Telef. 12179.
Filiala Odessa. Cenik
zastoj in franko. Za-
stopniki se iščejo.

Ne kupite nobene ure

dokler niste prešli mejeja re-
likve cenika:

glđ. 1-50 glđ. 3-50

nikel. Reekopf uro . . . gl. 1-60
srebrne . . . 2-
s dvojnimi 'pekovom' . . . 4-
s 8 ureb. . . 5-
plošč. jeklene ure . . . 3-50
prave Reekopf-patent . . . 3-50
prave 'Omega' . . . 9-50
srebr. oklopne veridice . . . 1-
laksaratsne slatke ure . . . 8-50
laksaratsne slatke verif. . . 10-
laksaratsne slatke prelati . . . 3-
stenake ure 70 cm . . . 3-50
s bitjem liki svonu . . . 5-
s gošbe . . . 5-
s kukavice . . . 3-50
kuhinjske ure . . . 3-20
bodilke . . . 1-90
s ponosilav tebe . . . 1-50
s dvojnimi svonom . . . 1-50
bodilke s bitjem in
svonenjem liki svonu . . . 2-50
Triletna pism. o jamstvo, za
neprimerno donar nasaj.
Razpošilja po novetjeh.

Maks Böhnle

urar, napravljeni sodni cenilec
**Dunaj, VI., Margare-
thenstr. 27 (vlastni hiši)**

Zahtevalite moj cenik z
2000 slikami zastoj in
poštine prosto.

Ivan Savnik

pri Besenčanu
na Glavnem trgu v Kranju:

Priporoča svojo veliko zalogo vsako-
vrstnega frišnega blaga za moške in ženske
obleke, najnovejše mode po jako nizkih cenah.

Velika zaloga židanih in volnenih rut,
židanih šerp ter vsakovrstnih potrebščin za
šivilje in krojače po tovarniških cenah. Na za-
htevo se določijo tudi vzorci. 501 10-6

*Polniki v Ameriko
Hater želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potevali naj se obrnejo
na*
Simon na Kmetelka
v Ljubljani Hodočevske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Josip Kordin

Ljubljana, Pred Skofijo 3.

priporoča 525 8-7

svojo bogato zalogo vsakovrstnih
zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, espar-
sete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in ko-
renje za krmu. Raznih semen graha, vseh vrst trav: trav-
nišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša
krmna za živino in konje, jesenska repa, vse vrste so-
late, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih
semen po nizkih cenah. — Poštnim potom izvršujejo
se naročila točno in solidno.

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi vživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

od rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Dobl se pri vseh boljših trgovcih.

Varujte se, da ne boste prevarjeni s

kakim drugim, slabim izdelkom!

Pristno je samo blago pod imenom

„FLORIAN“ iz Ljubljane.

2537

Sprejme se več

drvarjev

proti dobri plači za celo leto. Naslov: **Oskrbni-
š vo graščine Boštanj.** Pošta: **Radna,**
Kranjsko, železnična postaja **Sevnica** na Štajer-
skem. 924 5-1

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih
zelišč — ter se izvršno in z najboljšim
uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju
— bolih v prsih, — prehlajenju v grlu,
hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljuč-
nem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, vspeh siguren.
Cena je franko na vsako pošto za 2
steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K
80 vin. po povzetju ali če se pošlje
denar naprej. — Manj kot 2 steklenici
se ne pošilja. Prosimo, da se naroča narav-
nost od: 2443 20-13

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

1. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečastiti duhovščini in p. n.
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih okov
z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo,
stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelansko in
stekleno posodo za namizje gostin in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Nariši, ceniki in proračuni na za-
htevo zastoj, mnoga sprizgala za dovršena
dela so cenjenim odjemalcem v ogled na
razpolago. 1804 52-37

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

opekarna in tovarna peči, nudijo vsako poljubno množino patent.

zarezanih strešnikov

Sistem „Marzola“ (Strangfalzzegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najtičnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati,
kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru
in burji. — Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. 854 2
Sprejmejo se zastopniki. Sprejmejo se zastopniki.

